

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra romanistiky

**Vliv dekolonizace Francouzské Indočíny a její
důsledky**

Diplomová práce

Studijní program: Odborná francouzština pro hospodářskou praxi

Autor: Bc. Barbora Krejčí

Vedoucí práce: doc. Mgr. Jaromír Kadlec, Dr.

Olomouc 2018

PALACKY UNIVERSITY OLOMOUC

Faculty of Arts

The Department of Romance studies

**Decolonization influence of French Indo-China and
its consequences**

Diploma thesis

Study programme: Specialized French language for economic practice

Author: Bc. Barbora Krejčí

Supervisor: doc. Mgr. Jaromír Kadlec, Dr.

Olomouc 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci *Vliv dekolonizace Francouzské Indočíny a její důsledky* vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího práce doc. Mgr. Jaromíra Kadlece, Dr. a uvedla jsem v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne:

Podpis:

Poděkování

Děkuji tímto panu doc. Mgr. Jaromíru Kadlecovi, Dr. za jeho odborné rady, které mi poskytl v průběhu zpracování této diplomové práce.

Obsah

Úvod	6
1. Indočína pod nadvládou Francie	9
1.1 Francouzské působení a počátky nacionalistického hnutí	10
1.2 Období druhé světové války	12
1.2.1 Thajsko-francouzská válka	13
1.2.2 Japonská okupace	13
1.3 Hnutí Vietminh a vyhlášení nezávislosti	14
2. Indočínská válka 1946-1954	17
2.1 Globální konflikt: Východ-Západ a Studená válka	21
2.2 Ženevské dohody	23
3. Indočína po získání nezávislosti	24
3.1 Kambodža	24
3.2 Laos	28
3.3 Vietnam	31
4. Důsledky francouzské dekolonizace	35
4.1 Politické změny	36
4.2 Ekonomické důsledky	38
4.2.1 Kambodža	39
4.2.2 Laos	41
4.2.3 Vietnam	44
4.3 Jazykové důsledky	47
4.3.1 Khmerština	50
4.3.2 Laoština	50
4.3.3 Vietnamština	51
4.4 Kulturní důsledky	53
4.4.1 Migrace do Francie	55
4.4.2 Vliv na náboženství	57
Závěr	60
Seznam použitých zkratk	63
Seznam tabulek a grafů	64
Resumé	65
Seznam literatury	66
Elektronické zdroje	68
Anotace	72

Úvod

Tato diplomová práce se zabývá tématem francouzského působení v Indočíně a především pak důsledky francouzské dekolonizace. Indočína, jakožto součást francouzské koloniální říše, byla nazývána perlou především kvůli svému přírodnímu bohatství a vysokému počtu obyvatel. Indočína se nacházela v oblasti jihovýchodní Asie a tvořily tři státy, které dnes známe jako Vietnam, Laos a Kambodža.

Francouzská koloniální říše sahala od Kanady přes Mexický záliv, Louisianu, severní a západní Afriku až po Indii. Tento koloniální rozmach během 17. až 19. století postupně začíná ve 20. století upadat. V meziválečném období se v mnoha koloniích, stejně tak jako v Indočíně, začínají formovat národně obrozenecká hnutí a oslabená pozice Francie během druhé světové války dává řadě z těchto kolonií jedinečnou příležitost, aby si vybojovaly svoji nezávislost.

Dvěma nejvýznamnějšími událostmi na poloostrově Zadní Indie byla Indočínská válka a válka ve Vietnamu. Bývají označovány někdy také jako První indočínská válka a Druhá indočínská válka. Některé zdroje tyto dva mezníky dokonce spojují a považují válku ve Vietnamu za konflikt, který trval od roku 1946 do roku 1975, kdy padl Saigon. Tento konflikt začal jako boj za nezávislost a pro indočínské národy pokračoval ve stejném duchu. Pro ostatní zúčastněné strany znamenal v průběhu let různé zájmy. Pro Francii touhu obhájit si status imperialistické mocnosti a přístup k surovinám, pro Sovětský svaz zisk spojence při budování socialistického bloku, pro Čínu udržení dobrých vztahů v regionu a pro Američany skončil jako boj proti politické ideologii - komunismu.

Je velmi důležité spojit jednotlivé aspekty a události, chápat je jako celek a neseparovat každou zvlášť. Indočína se na konci 19. století v době vrcholného imperialismu stala francouzskou kořistí. Během období první světové války byla Indočína Francii zásadní podporou s ohledem na zásobování. V průběhu třicátých let se myšlenka komunismu a s ním také nezávislosti šířila na území celé Indočíny, především ve Vietnamu, kde francouzské úřady velmi oslabily pozici císaře. V této době se objevila touha Japonska vytvořit na území Asie velkou říši, zónu prosperity, která bude spojovat všechny asijské národy. Druhá světová válka a rozdílné politické ideologie oťrásly koloniálním režimem v Indočíně. Finální ránu francouzskému kolonialismu v jihovýchodní Asii zasadila následná japonská okupace. Francie musela opustit region a země získaly svoji nezávislost. Francouzská přítomnost v

dnešním Laosu, Kambodži a Vietnamu a následná dekolonizace ovlivnila každý z těchto států jiným způsobem.

Hlavním důvodem, proč jsem si zvolila právě toto téma je fakt, že 20. století nám přineslo řadu významných událostí, jako rozpad tradičních monarchií v Rusku, Rakousku-Uhersku, první a druhou světovou válku, dekolonizaci, studenou válku a v neposlední řadě rozpad Sovětského svazu, které transformovaly celý svět. Všechny tyto události byly velmi přelomové a udály se v relativně krátkém a námi blízkém, časovém období. Abychom mohli celkově zhodnotit důsledky dekolonizace francouzské Indočíny, je třeba přiblížit a shrnout celkovou situaci, která se odehrávala během celého tohoto období.

Podstata této práce spočívá v nastudování materiálů k danému tématu, jejich analýze a následné syntéze, která nám odpoví na námi sledované problémy. Práce je rozdělena do čtyř základních částí. V první části je představeno období, kdy se Indočína nachází pod nadvládou Francie, počátky nacionalistického hnutí v Indočíně a období během druhé světové války. Druhá část je věnována období indočínské války a celosvětovému problému týkajícímu se studené války. Třetí část popisuje všechny nově vzniklé státy po získání nezávislosti. Tyto tři části můžeme tedy považovat za teoretické. Čtvrtá část je praktická a je věnována výzkumu vlivu francouzské přítomnosti a následné dekolonizaci ve všech třech zemích. Nacházíme zde jednotlivou analýzu důsledků dekolonizace a to analýzu politických změn, ekonomických, jazykových a kulturních důsledků. Výstupem každé této jednotlivé části je srovnání důsledků v jednotlivých zemích a jejich následné porovnání.

Výsledky výzkumu v prvních třech částech nám umožňují ověření čtyř hlavních hypotéz zhodnocených ve čtvrté části. Každá podkapitola se zabývá jednou z nich. První hypotéza předpokládá, že vztahy s Francií ovlivnily politickou sféru a určitým způsobem měly také dopad na státní zřízení a politickou situaci v Kambodži, Laosu a ve Vietnamu. Druhá hypotéza, kterou budeme ověřovat a hodnotit, předpokládá, že francouzská nadvláda měla vliv na ekonomiku všech tří nově vzniklých států. Třetí hypotéza se týká jazykových kompetencí a předpokladu, že francouzština zapustila kořeny v těchto zemích a hraje zde důležitou roli. Poslední hypotéza vychází z předpokladu, že přítomnost Francouzů výrazně změnila kulturu a náboženství v regionu.

Cíl této práce spočívá ve zhodnocení jednotlivých důsledků v oblasti politiky, ekonomiky, jazyka a kultury a zjištění míry vlivu, který měla francouzská přítomnost v regionu. Tohoto cíle dosáhneme pomocí detailního popisu všech tří zemí ať už samostatně

či jako celku, popsáním rozdílů i podobností a dokázáním či vyvrácením tvrzení, že vztahy mezi Francií a Indočínou měly zásadní vliv na dnešní politické uspořádání států, ekonomickou situaci, jazykovou strukturu a kulturu obyvatelstva.

1. Indočína pod nadvládou Francie

Roku 1887 se zrodila Francouzská Indočína nebo také „*L'Indochine française*“ tzv. „*Perla Orientu*“. Francouzská Indočína byla tvořena jednou přímou francouzskou kolonií (Kočinčina) a čtyřmi koloniálními protektoráty (Tonkin, Annam, Kambodža, Laos) s hlavním městem Hanoj. Indočína se stala součástí druhé francouzské koloniální říše během období třetí francouzské republiky v letech 1871 – 1940 a to pod vládou Napoleona III.

Samotné dobývání Indočíny započalo již roku 1858. Kambodža dobrovolně požádala Francii o ochranu před sousedním Vietnamem a Thajskem, které ji po několik staletí ohrožovaly. Kambodža se stala roku 1867 francouzským protektorátem. Díky tomuto spojení získala v roce 1907 dvě provincie, které jí Thajsko zabralo. Území jižního Vietnamu (Kočinčina) se Napoleonovi podařilo získat v roce 1863. Toho roku vietnamský císař Tu Duc po francouzském obsazení několika provincií a jeho neúspěšné defenzivě podepsal první saigonskou smlouvu a přenechal Francii provincie Saigon, Bien Hoa a My Tho. Celému tomuto konfliktu předcházela císařova snaha potlačit křesťanství ve Vietnamu. Po prusko-francouzské válce v roce 1873 dle výroku admirálů v Saigonu, že „*proniknutí do Tonkinu je pro budoucnost naší vlády na Dálném východě otázkou života a smrti.*“¹, se Francouzi začali znovu zajímat o území v Indočíně a po jejich další invazi, císař Tu Duc podepsal druhou saigonskou smlouvu tzv. Philastrovu smlouvu, kterou umožnil Francii právo plavit se po Rudé řece, nacházející se na severu Vietnamu, kterou viděli obchodníci jako „*cestu k celosvětovému obchodu.*“²

Vietnamská strana byla podporována Čínou, a přestože v posledním velkém válečném střetnutí mezi Francií a Čínou v bitvě o Lan Son byla Francie poražena, vítězná Čína se zřekla svých nároků na Annam, později i na Tonkin a díky tomu si roku 1885 Francie podrobila i zbytek území dnešního Vietnamu. O dva roky později tedy Napoleon III sjednotil celé území dnešního Vietnamu (Annam, Tonkin, Kočinčina) a Kambodžské království. Tímto spojením dal vzniku Francouzské Indočíně, ke které roku 1893 bylo připojeno také území dnešního Laosu.

¹ FERRO, Marc. *Dějiny Francie*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2006. 241s.

² FERRO, Marc. *Dějiny Francie*. Op. cit. 239s.

Francouzský koloniální rozmach v 19. století měl několik příčin. Ztráta Alsaska-Lotrinska, porážka u Sedanu³, dále pak především ekonomické zájmy. Již v této době francouzský ministr Jules Ferry, mluvil o zákonu nabídky a poptávky, šířil své myšlenky o důležitosti exportu zboží do méně vyspělých zemí, síle námořnictva a potřebě surovin. Proto se přikláněl ke koloniální expanzi do Alžírsku, Tuniska a Indočíny.⁴ Ferry byl ovšem zastáncem této expanze také z hlediska sociálního neboť podle něj je povinností více vyspělých národů pomoci s rozvojem těm méně vyspělým.

Kolonizace se pro Francii stává kompenzací za její neúspěchy po roce 1871 a také zárukou ekonomické jistoty. Termín kolonialismus je odvozen z latinského výrazu *colonia*, což znamená kultivování půdy. Samotný jev je charakteristický dobytím určitého území a projevuje se jak v politické kontrole, územní anexi, ztrátě suverenity, tak často i ve své negativní podobě ve formě nenávisti národů vůči sobě a může vést až k případné genocidě.⁵ Tato nenávist vůči Francouzům se objevila i v Indočíně, kde proběhla řada revolucí a sílily myšlenky nacionalismu. Kolonizace Indočíny se řadí k *věku imperialismu* tedy období konce devatenáctého století. Imperialismus se narodil od kolonialismu vyznačuje širší působností a to převážně v politice, obchodě a ekonomice státu.

1.1 Francouzské působení a počátky nacionalistického hnutí

Prvním guvernérem Indočíny se stal Paul Domér, který se zasloužil o rozšíření francouzského vlivu v Indočíně. Ovšem v důsledku nově vznikajícího feudalismu ve Vietnamu, kdy se rolníkům nedostávalo potřebného vzdělání, dále docházelo k rostoucímu odporu proti francouzské nadvládě. Tento odpor rostl i na území Kambodži či Laosu, kde však v důsledku četného etnického složení vznikalo spíše více drobnějších povstání vždy v rámci jednotlivé skupiny.

Nacionalistické hnutí ve Vietnamu mělo dvě tendence, první ze strany vzdělaných Vietnamců, kteří vystudovali ve Francii a požadovali návrat monarchie a vzdělání pro všechny obyvatele, a druhou tendenci ze strany radikálů, kteří byli připraveni bojovat, neboť

³ FERRO, Marc. *Dějiny kolonizací: od dobývání po nezávislost*. Praha, NLN, s.r.o. 2007. 236 s.

⁴ FORDHAM UNIVERSITY, *Modern History Sourcebook: Jules Ferry (1832-1893): On French Colonial Expansion* [online]. [cit. 2017-11-19]. Dostupné z: <https://sourcebooks.fordham.edu/mod/1884ferry.asp>.

⁵ TOMEŠ, Jiří, David FESTA a Josef NOVOTNÝ. *Konflikt světů a svět konfliktů: střety idejí a zájmů v současném světě*. Praha: P3K, 2007, 46 s.

věřili, že Francie Vietnam bez boje neopustí. Jedním z prvních nacionalistických hnutí bylo *hnutí Dung Du*⁶ neboli Cesta za studiem na Východ, v čele s Pham Boi Chanem.

Počátky tohoto hnutí se datují k roku 1905 a jsou charakteristické skupinami studentů, kteří odjeli studovat do Japonska, tehdejšího „učitele národů“, kde nejprve chtěli sehnat vojenskou pomoc, ale nakonec jim bylo doporučeno postupovat méně radikální cestou, cestou reforem a vzdělání. Součástí vzdělání byl také vojenský výcvik. Počet vietnamských studentů v Japonsku se stále zvyšoval a hnutí vzkvétalo. V této době vzhledem k rolnickým demonstracím začala francouzská koloniální správa tvrdě likvidovat jakákoliv organizování protifrancouzského odporu a začala vyšetřovat rodiny studentů, kteří odjeli neznámo kam. Kritickým úderem pro toto hnutí se stal dopis, který Pham obdržel ze Saigonu, kde bylo psáno, že bylo vybráno více než 200 000 piastrů na podporu vietnamských studentů v Japonsku.⁷ Vzhledem k tomu, že tento dopis prošel poštou, dostal se přes indočínské úřady a tímto posloužil jako důkaz vietnamských aktivit v Japonsku.

Japonsko nechtělo riskovat své zahraniční vztahy s Francií, neboť roku 1907 Francie poskytla válkou vyčerpanému Japonsku půjčku. Tento fakt byl Vietnamci velmi negativně vnímán, protože ho vnímali, jako by je Japonsko prodalo Francii a stejně negativně se zapsal do povědomí všem asijským národům, kteří tento akt považovali od Japonska za zradu. Ačkoliv toto hnutí nemělo dlouhého trvání jeho význam nelze zpochybňovat, neboť Pham Boi Chan umožnil řadě studentů studium v zahraničí a jeho vlastenectví se stalo příkladem pro další generace. Francie do svého odboje zapojila samotné Vietnamce v řadách svých ozbrojených milic, jakožto policejní složky, což mělo v obyvatelstvu vyvolat pocit sounáležitosti. Nicméně koloniální samospráva Indočínu dále vykořisťovala a snažila se udržet obyvatele negramotné.

Během období první světové války Francie potřebovala podporu. Z Indočíny do Francie putovaly tedy jak potravinové zásoby, tak hlavně lidé, kteří měli v této válce bojovat. Přes 300 000 tun potravin⁸, které doputovaly z Vietnamu do Francie, způsobily následný nedostatek potravin, hladomor a značné ztráty na životech na vietnamské straně. Tato

⁶ KARLOVÁ Petra, *Đông Du - Phan Bội Châuovo hnutí v Japonsku* [online], 2006, [cit. 17. 1. 2018] Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2006110501>.

⁷ KARLOVÁ Petra, *Vietnamští studenti v Japonsku - zánik hnutí Đông Du* [online], 2006, [cit. 17. 1. 2018] Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2006111401>.

⁸ NOVOTNÝ, Josef. Úředně zapomenutá válka: Historie francouzské přítomnosti v Indočíně. Olomouc, FONTÁNA 2003. 86 s.

skutečnost tedy vzbudila v původních obyvatelích Indočíny značnou nelibost k jejich kolonizátorům. Do roku 1918 proběhlo kolem 200 povstání, která byla potlačena francouzskou koloniální správou.

S koncem první světové války, bylo nutné zemi industrializovat a zvýšit těžbu v Indočíně, neboť jak Francie, tak Indočína byly značně vyčerpány. Zvyšovala se jak těžba dřeva, tak kaučuku. Vzhledem k neměnnému postoji Francouzů vůči Vietnamcům, kdy Vietnamci žili stále ve větší bídě a chudobě, zrodila se další vlna povstání, která dala roku 1925 za vznik Revolučnímu sdružení vietnamské mládeže, které založil Ho Či Min. V návaznosti na toto sdružení založil o 5 let později Komunistickou stranu Indočíny a uplatňoval revoluční postupy, které se naučil v SSSR a Číně. Dalším milníkem, který se nevládně podepsal na obyvatelstvu Indočíny byla světová hospodářská krize, která měla za následek další nárůst bída a utrpení obyvatel, které sužoval hlad.

1.2 Období druhé světové války

Druhá světová válka přinesla porážku Francii a v roce 1940 podepsáním příměří bylo francouzské území rozděleno na dvě části. Na severu země se nacházela okupovaná zóna, kde platila stejná pravidla jako v Německu a veškeré úřady podléhaly německému vedení. Na jihu země se nacházela svobodná zóna se sídlem ve městě Vichy. Tato zóna získala název Francouzský stát a byl zde zaveden tzv. vichistický režim, v čele s generálem Pétainem, který dále spravoval francouzské kolonie. Podepsáním tohoto rozdělení došlo k zániku Třetí Francouzské republiky. V Londýně paralelně vzniklo hnutí Svobodné Francie v čele s generálem Charlesem de Gaullem⁹.

S příchodem druhé světové války a rozdělením Francie na dva bloky byla Indočína ve velmi křehké pozici. Vnitřní rozbroje a oslabení Francie v Evropě poskytly přílehlým státům jedinečnou příležitost vložit se do Indočínských záležitostí. Sousední Thajsko, dříve známé jako Siamské království inklinovalo k nacionalismu a plánovalo připojení území Kambodži a Laosu, což vedlo ke konfliktu zvanému jako Thajsko-francouzská válka či Guerre franco-thaïlandaise. Později tento souběh událostí vedl také k okupaci indočínského území Japonskem.

⁹ Prvním prezidentem páté francouzské republiky.

1.2.1 Thajsko-francouzská válka

Thajsko, známé do roku 1939 jako Siam¹⁰ si jako jediné z východoasijských států uchovalo svoji nezávislost, ostatní státy jako například Barma, Malajsie, Brunej byly britskými koloniemi, Vietnam, Laos, Kambodža francouzskými koloniemi a Indonésie byla pod nadvládou Nizozemí.

Po porážce Francie Německem v roce 1940, Thajsko spatřilo svoji jedinečnou šanci na znovuzískání ztraceného pohraničního území, které podstoupil v roce 1893 Francii siamský král Rama V Chulalongkorn v rámci zachování samostatnosti svého království. Od roku 1932 se Thajsko stalo konstituční monarchií a do jeho čela se dostal generál Plaek Phibunsongkhram, který byl zastáncem nacionalismu. Zpočátku Siamská vláda požadovala navrácení území na pravém břehu řeky Mekong a upravení hranic mírovou cestou. Francouzi na tento požadavek reagovali odmítavě a vztahy začaly být ještě více napjaté.

Siamská vláda však dokázala odhadnout slabost Pétainovy vlády ve Vichy a siamské letectvo několikrát během podzimu 1940 zaútočilo na města Vientiane¹¹ v Laosu nebo Battambang v Kambodži. Francouzská vláda na tyto útoky reagovala odvetou na siamské město Nakhon Phanom. Thajsko-francouzská válka tedy započala. V první fázi války Siam i přes francouzský odpor obsadil část Laosu. Další boje nebyly pro francouzskou stranu přívětivé a 28. ledna se do konfliktu vložili Japonci, kteří dohodli příměří. Tato válka byla důležitá hlavně kvůli zásahu Japonců, kteří při snaze vytvořit Velkou východoasijskou sféru vzájemné prosperity zahájili okupaci Indočíny a požadovali, aby se Siam stal také členem této sféry. Na oplátku využili svého vlivu na vichystický režim a získaly Thajsku část kambodžského i laoského území.

1.2.2 Japonská okupace

Již od počátku 20. století v Japonsku sílily myšlenky expanze. Nejprve se tato vize projevila v invazi do Číny. Japonsko se chtělo stát první velmocí Asie a z počátku k němu většina asijských kolonizovaných národů vzhlížela. Jeho nový koncept Velké východoasijské sféry vzájemné prosperity se zformoval v průběhu druhé světové války. Jednalo se o svaz Japonskem okupovaných států, který s koncem druhé světové války a kapitulací Japonska

¹⁰ Dále také v letech 1945-1949.

¹¹ Hlavní město Laosu.

v roce 1945 zaniknul. Tyto státy byly zároveň státy, které se staly členy Osy, kterou tvořilo především spojení Japonska, Německa a Itálie.

Po nacistickém útoku na Sovětský svaz Japonsko zkoumalo své možnosti a rozhodlo se zmocnit se evropských kolonií v jihovýchodní Asii. Jelikož byly Francie, Velká Británie a Nizozemí zaneprázdněny válkou probíhající na evropském kontinentu, kolonie ležící v jihovýchodní Asii se Japonsku téměř samy nabízely. Dalším faktorem, který nahrával japonské straně byl ten, že francouzské kolonie byly pod správou vichistické Francie a musely spolupracovat s Německem a dalšími státy Osy.

Pro japonské expanzivní zájmy v Indočíně vzhledem k oslabené pozici Francouzů nastala ideální příležitost jak proniknout na toto území. Pod záminkou, že chtějí své vojáky umístit na území Indočíny pouze kvůli svým zájmům v Číně a ujištění, že se Čína nebude zásobovat přes Indočínské území, uzavřela japonská a francouzská vláda dohodu o přítomnosti japonských vojsk na území Tonkinu za účelem blokovat Čínu. Jinými slovy v září roku 1940 vichistická vláda dala povolení Japonsku vstoupit na území Indočíny.

Japonci nejprve obsadili Hanoj a severní část země, poté obsadili i Saigon spolu s jižní částí země a nakonec v roce 1941 převzali kontrolu nad celou Indočínou. Tato expanze se nelíbila Spojeným státům americkým, a proto uvalili na Japonsko embargo. Japonsko jako země bez surovin nebylo připraveno vést dlouhou válku a embargo zasáhlo veškerý japonský průmysl a ve všech odvětvích musela být omezena výroba. Prezident Roosevelt upozornil japonskou vládu, že pokud zaútočí na další kolonie v oblasti vstoupí i Spojené státy do války proti Japonsku.

Proti japonským imperialistickým okupantům v Indočíně bojovaly partyzánské oddíly, vedené komunistickou stranou. Ke konci roku 1944 osvobodily partyzánské oddíly sedm provincií na severu Vietnamu. V srpnu 1945, po porážce japonských vojsk Sovětským svazem v Mandžusku a Koreji vypuklo v Indočíně všeobecné povstání. Ve Vietnamu bylo povstání proti Japoncům vedeno komunistickým Vietminhem a v Laosu hnutím Pathet Lao.

1.3 Hnutí Vietminh a vyhlášení nezávislosti

Svaz pro nezávislý Vietnam neboli Vietminh bylo hnutí založené roku 1941 na zasedání výboru Komunistické strany v Pac Bo pod vedením Ho Či Mina. Ačkoliv bylo toto hnutí vedeno převážně komunisty, bylo vnímáno hlavně jako osvobozenécké hnutí od francouzského koloniálního útlaku.

Klíčovou postavou byl právě Ho Či Min. Ho Či Min studoval v Sovětském svazu a Číně, kde byl ovlivněn myšlenkami komunismu a zapůsobily na něj natolik, že v roce 1930 založil Komunistickou stranu Indočíny.¹² Ho Či Min byl spisovatelem, politikem, ale také jedním ze zakládajících členů francouzské komunistické strany. Byl velice vzdělaný, prošel francouzským vzděláním a stal se učitelem. Pobýval ve Francii, USA a 30. léta strávil v Sovětském svazu a Číně. Národně osvobozené hnutí vedl více než 30 let. Za svobodu Vietnamu bojoval proti Japoncům, Francouzům i Američanům. Dnes je v celém Vietnamu uctíván a oslavován¹³. Kvůli uctívání jeho vůdčí osobnosti se u Ho Či Mina rozvinul kult osobnosti. Po roce 1975 byl Saigon na jeho počest přejmenován na Ho Či Minovo město.

Třicátá léta přinesla jako následek celosvětové hospodářské krize Indočině ještě větší bídu a hlad, což vedlo ke zvýšení úmrtnosti obyvatel v celé zemi.¹⁴ Rolníci museli prodat až čtyřikrát více, aby mohli zaplatit daně z důvodu poklesu cen rýže a kaučuku a poklesu exportu. Následná povstání byla tvrdě potlačována a trestána masovými popravami či odvozy do táborů nucených prací. Komunistická strana Indočíny byla velmi disciplinovaná a pro svou ideologickou připravenost byla velmi atraktivní pro řadu Vietnamců.

Francie ve snaze zabránit rostoucímu vlivu komunistů v Indočině, nechala posledního vietnamského císaře Bao Daie, aby se vrátil do města Húe¹⁵. Toto gesto mělo být vnímáno jako ústupek ze strany Francouzů a současně mělo navodit pocit postupujících reforem. V této době také francouzská koloniální správa zavedla daňovou reformu a zákon o všeobecném vzdělání.

Další problém se objevil, když došlo k japonské okupaci Indočíny. Francouzská koloniální správa musela plnit japonské požadavky. Indočina začala dodávat Japonsku rýži, cukr, ryby, kaučuk, uhlí či jiné suroviny. Japonci se chopili moci v celé Indočině a Francouzi zůstali v pozadí. Nově vzniklé poměry ještě zhoršily situaci a indočínský lid již tedy neměl pouze jednoho nepřítele a kolonizátora, ale hned dva. Národně osvobozené hnutí se začalo nyní soustředit také na boj proti Japoncům. Cílem Svazu pro nezávislý Vietnam neboli

¹² NOVOTNÝ, Josef. *Úředně zapomenutá válka: Historie francouzské přítomnosti v Indočině*. Olomouc, FONTÁNA 2003. 86 s.

¹³ BBC HISTORY, *Ho Chi Minh (1890-1969)* [online], [cit. 12. 2. 2018] Dostupné z http://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/ho_chi_minh.shtml.

¹⁴ BBC HISTORY, *Ho Chi Minh (1890-1969)*. Op. cit.

¹⁵ Královské město dynastie Nguyen.

Vietminhu bylo nejen osvobození od Francouzů, ale i od Japonců. Ho Či Min byl zajat jednotkami Kuomintangu pod vedením čínského generála Čankajška, francouzského spojence, a vůdcem Vietminhu se na nějakou dobu stal generál Vo Nguyen Giap.

Vietminh byl podporován zbraněmi ze strany Američanů v rámci podpory v jeho boji proti Japoncům. Situace se zkomplikovala, když se císař Bao Dai rozhodl zrušit veškeré spojení s Francií a rozhodl se podpořit Japonce. Jedinou protijaponskou silou byl tedy pouze Vietminh v čele s generálem Vo Nguyen Giapem. V březnu roku 1945 Bao Dai vyhlásil nezávislost Vietnamské říše a zrušil dohodu o protektorátu, která ustanovovala francouzskou správu tohoto území. V polovině srpna oznámil připojení Kočínčiny k jeho království, ale když došlo k bombardování Japonska a Japonci byli nuceni kapitulovat, ztratil císař svoji podporu.

Císař Bao Dai byl 25. srpna 1945 na základě těchto událostí nucen abdikovat a byla ustanovena republikánská vláda v čele s generálním tajemníkem komunistické strany Indočíny Ho Či minem. O dva týdny později, 2. září 1945, byla vyhlášena Vietnamská demokratická republika s hlavním městem Hanoj. Prezidentem se stal Ho Či Min a byl jím až do své smrti v roce 1969. Vrchním velitelem armády se stal Vo Nguyen Giap. Ho Či Minovým největším přínosem bylo sjednocení všech bojovníků za svobodu státu pod jedním anti-koloniálním hnutím za nezávislost.

2. Indočínská válka 1946-1954

Na indočínskou válku se můžeme dívat ze dvou různých pohledů. Prvním z nich lze indočínskou válku vnímat jako dekolonizační válku a druhým můžeme na tuto válku nahlížet jako na součást studené války. Oba tyto aspekty hrají svoji zásadní roli v této válce a nemůžeme tedy opomenout ani jeden z nich. V této válce proti sobě bojovala na jedné straně Francie a na druhé straně Vietnamská demokratická republika po boku spolu se zástupci komunistických národních hnutí Pathet Lao za Laos a Svobodný Khmer za Kambodžu. Ačkoliv se první fáze této války vyvíjela ve prospěch Francie, v jejím průběhu musela postupně uznat nezávislost Kambodži, Laosu a nakonec se obrátila v její nezdar i v případě vietnamského území. Francie musela nakonec uznat nově vzniklou Vietnamskou republiku na jihu a Vietnamskou demokratickou republiku na severu.

Příčinou této války bylo právě vyhlášení Ho Či Minovy Vietnamské demokratické republiky. V rámci odzbrojení japonských jednotek vnikly na jih území britské jednotky a na sever území čínské jednotky, které si rozdělily území podél 16. rovnoběžky¹⁶. Na tento sled událostí reagovala francouzská strana vojenskou intervencí. Francouzi se za souhlasu britského generála Douglase D. Graceyho a pod vedením generála Leclerca začali vracet do Kočincíny a obsadili Saigon. Ho Či Min požádal o pomoc nejprve Spojené státy americké a poté Sovětský svaz, ale ani z jedné strany mu nebyla přislíbena pomoc¹⁷. Po dohodě s generálem Čankajškem¹⁸, Francouzi nakonec dosáhli i stažení čínských vojsk na severu Vietnamu.

Odpor vůči Francouzům byl v Indočíně tak silný, že byli Francouzi nuceni zahájit vyjednávání s Ho Či Minem o uznání Vietnamské demokratické republiky, ale zároveň přemýšleli o taktice, jak nepřijít o toto území, a později přišli s myšlenkou integrace Vietnamu jako součásti Francouzské unie. Francouzská unie byla vytvořena roku 1946 a byla stanovena ústavou jako nová forma organizace francouzské koloniální říše. Byla tvořena Francií se všemi svými zámořskými územími a zámořskými departementy (nově vzniklý

¹⁶ NÁLEVKA, Vladimír. *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce*. Praha, TRITON 2004. 199 s.

¹⁷ Trumanovu administrativu znepokojovala komunistická orientace Ho Či Mina a J. V. Stalina zatím otázka Indočíny příliš nezajímala.

¹⁸ Čínský generál, později prezident Čínské republiky.

úřední název pro kolonie) a „přidruženými státy“ Indočínou, Marokem a Tuniskem.¹⁹ Tato nová forma zřízení dala zemím větší vnitřní samosprávu, ale stále zachovávala francouzskou hospodářskou, finanční a vojenskou kontrolu celé unie. Dohoda uznala za území Vietnamské demokratické republiky pouze Annam a Tonkin, zatímco v Kočínčíně mělo být uskutečněno referendum.

Francii však ani tento kompromis nestačil a pod vedením admirála Thierry d'Argenlieu vyhlásila v roce 1946 Kočínčínskou republiku a začala útočit na severní Vietnam. Bombardováním hlavního města Hanoj se rozpoutala válka v pravém slova smyslu. Ho Či Minova vláda se přesunula do džungle odkud vedla svůj ozbrojený odboj a postupně obsazovala severní část země. Francouzi znovu dosadili na trůn císaře Bao Daie, protože věřili, že dokáže jeho přítomnost vzbudit sympatie lidu a zároveň s ním budou moci manipulovat ve svůj prospěch. V roce 1949 bylo vytvořeno nové státoprávní uspořádání, kde Vietnam, Laos a Kambodža získaly částečnou nezávislost a staly se členy Francouzské unie.

Ještě téhož roku pronikla na území armáda Čínské lidové republiky, když pronásledovala jednotky Čankajškova Kuomintangu. Ho Či Min se chopil příležitosti a získal tak v Čínské lidové republice svého spojence. Vietnamská demokratická republika s komunistickým vedením byla uznána a podporována Čínskou lidovou republikou a v roce 1951 navázal diplomatické styky s Ho Či Minem i Sovětský svaz. Francie začala být v této válce v nevýhodě, vysoké náklady na nové boje z již vyčerpané země po druhé světové válce nepřinášely nic dobrého ani pro jednu stranu. V roce 1950 měla Francie pod kontrolou již pouze 10% území²⁰.

Válka byla velmi zdlouhavá a krutá, Francie se však za žádnou cenu nechtěla vzdát své moci v Indočíně bez boje. V sázce byla její pověst a po neúspěchu ve druhé světové válce bylo potřeba obhájit ve světě znovu své postavení. Navíc možnost, že by přišla o Indočínu mohla vést ke ztrátě jejích dalších kolonií. Ačkoliv byly francouzské jednotky lépe vybaveny než ty vietnamské, válku se jim nedařilo obrátit ve svůj prospěch. Jako jeden z možných důvodů se nám nabízí typ této války. Jednotky Vietminhu zvolily partyzánskou válku zvanou také jako guerilla, zaútočili na francouzskou jednotku a poté se znovu stáhly do džungle, čímž působily protivníkovi značné ztráty. Právě takto vedená válka přinesla

¹⁹ NÁLEVKA, Vladimír. *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce*. Op. cit. s.236.

²⁰ STAMBERGER, Walter. *Dějiny kolonialismu*. Praha: Orbis, Malá moderní encyklopedie. s. 246

jednotkám Vietminhu řadu vítězství, naopak klasický frontový útok jim příliš štěstí nepřinášel. Jako příklad si můžeme uvést právě nezdar velitele Vietminhu, generála Vo Nguyena Giapa, v bitvě u delty Rudé řeky v lednu 1951. Na straně Vietminhu se nacházelo 40 000 mužů a na straně Francouzů pod vedením generála Jeana de Lattre Tassignyho 8000 mužů. Tento střet přinesl 11 000 padlých na vietnamské straně a 188 na straně francouzské.²¹

V dubnu 1953 se k jednotkám Vietminhu připojilo laoské hnutí Pathet Lao a zaútočili spolu na královské město Luang Prabang v Laosu. Francouzi museli do Laosu poslat řadu svých vojáků na úkor oslabení pozic v severním a středním Vietnamu. Ve Francii se již od roku 1952 uvažovalo o ukončení války a ani veřejnost tuto zdlouhavou a únavnou válku rozhodně nepodporovala. V Kambodži a Kočínčině nemělo komunistické hnutí takové zastoupení jako v severních částech Indočíny. Norodom Sihanouk se stal v roce 1941 po smrti jeho dědečka krále Sisowatha Monivonga králem Kambodži. Ačkoliv byl oficiálně zvolen královskou radou Phnom Penhu, sám Norodom Sihanouk tvrdil, že byl vybrán admirálem Decoux. Francouzi měli vybrat záměrně mladého Sihanouka, protože předpokládali, že bude poddajnější vůči jejich koloniálním zájmům.

V roce 1946 vyhráli volby v Kambodži demokraté, ale po smrti prince Sisowatha Youtevonga, který tuto stranu vedl, byla vláda nejednotná, a tak ji Norodom Sihanouk musel nechat rozpustit. Sihanouk tedy prozatimně vládl na základě dekretu a začal s Francouzi vyjednávat o změně statutu jeho země. Na základě těchto vyjednávání došlo k uznání autonomie Kambodži v rámci Francouzské unie. Nové kambodžské volby v roce 1951 přinesly opět výhru demokratů. V obyvatelích Kambodži rostla radikální touha po nezávislosti Kambodži. Sihanouk se vydal na návštěvu do Francie a předložil prezidentu Auriolovi dopis, ve kterém tvrdil, že jeho lid srdečně věří v nezávislost Kambodži. Norodom Sihanouk dokázal vzdorovat hnutí svobodných Khmerů, ale obával se připojení lidu na stranu komunistů, pokud brzy nezíská jeho země nezávislost.²² Francie uznala v roce 1953 nezávislost Kambodži a následně i Laosu. V roce 1955 Sihanouk trůn přenechal svému otci, aby se mohl více angažovat v politice.

²¹ KAREL OKTÁBEC, *Válka v Indočině (1946-1954)* [online], [cit. 19. 2. 2018] Dostupné z: <https://www.valka.cz/14447-Valka-v-Indocine-1946-1954>

²² NÁLEVKA, Vladimír. *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce*. Op. cit. s. 180

Když začala v roce 1952 Čínská lidová republika podporovat Vietminh, francouzské znovudobytí území začínalo být v nedohlednu. Francouzi se museli ztáhnout se severních oblastí země a přišli tím o svoji kontrolu nad územím Tonkinu. Generál de Lattre de Tassigny se pokusil o odvetnou ofenzívu, ale neúspěšně. Vietnamský stát vznikl jako součást Francouzské unie již v roce 1949 s hlavním městem v Saigonu a v čele znovu s Bao Daiem, který tentokrát již nezastával funkci císaře. Již v průběhu indočínské války tedy došlo k politickému rozdělení Vietnamu na dvě části. V roce 1953 po uznání nezávislosti Kambodži a Laosu, Francie tedy poněkud mění charakter války, která se z koloniální války stává válkou proti šířícímu se komunismu v oblasti. Prezident Spojených států Harry Truman podepsal tedy dohodu o finanční pomoci s Vietnamským státem, která trvala i po ustanovení Jižního Vietnamu, který následně nahradil Vietnamský stát. Přestože se Spojené státy americké razantně hradily proti imperialismu, rozhodli se podporovat Francouze v Indočíně, neboť tato válka představovala boj proti komunismu, který hrozil, že ovládne celé území východní Asie. Francie teď za podpory Američanů vedla dál krvavou válku v Indočíně, která již tvořila součást studené války.

Ani americká podpora však k francouzskému vítězství nestačila a generál Navarre oznámil francouzské vládě, že jedinou zbývající možností je zaútočit na Dien Bien Phu. Tato operace měla Francouzům vyhrát možnost jednání na konferenci v Ženevě.

Poslední a rozhodující bitvou indočínské války se tedy stala bitva u Dien Bien Phu. Tato bitva měla přinést Francouzům výhodu v podobě boje, kde uvidí svého nepřítele a bude proti němu moci nasadit veškeré své zbraně. Vietminh ve vedení v čele se zkušeným generálem Giapem a s čínskou podporou postupně zdolával francouzské pevnosti. Francouzi podcenili svého nepřítele a vzhledem k již probíhající konferenci v Ženevě se do probíhajícího konfliktu nechtěly přidávat další mocnosti. Obzvláště USA se nacházely v těžké situaci a americký ministr zahraničí J.F. Dulles prohlásil, že pokud mají poslat své vojáky do indočínské džungle, bude muset být tato mise úspěšná, protože si nemohou dovolit ohrozit svoji pověst, která by byla v ohrožení, pokud by nastala porážka.²³ Ke konci dubna přišly monzunové záplavy, které zničily francouzské zákopy a hladoví vojáci, již neměli sílu bojovat.

²³ SYRUČEK, Milan. *V zajetí džungle: Nejdelsí válka 20. století*. Praha, Nakladatelství EPOCH s.r.o. 2007. 245 s.

Při zdolání poslední překážky a vniknutí do podzemního bunkru byl zajat generál de Castries a pouze zbývajících pár set francouzských vojáků mělo čelit 60 000 bojovníků Vietminhu.²⁴ V tento okamžik již celý svět věděl, že Francouzi svůj boj prohráli. Francie nakonec kapitulovala 7. května 1954.

Na konci indočínské války byl Vietnam rozdělen podél 17. rovnoběžky na severní Vietnamskou demokratickou republiku s komunisty ve vedení a Jižní Vietnam neboli Vietnamskou republiku podporovanou Spojenými státy americkými. V čele Severního Vietnamu stál Ho Či Min a v čele Jižního Vietnamu Ngo Dinh Diem.

Konec této války přinesl nezávislost nově vzniklým zemím a porážku Francouzům, byl ovšem jen předzvěstí nového konfliktu a to následné války ve Vietnamu. Francouzská přítomnost na území Indočíny nepřinesla pouze válku jak by se mohlo zdát. Francouzi podporovali buddhismus i křesťanství v zemích bývalé Indočíny a zasloužili se i rozvoj francouzského školního systému, ačkoliv vzdělání se dostalo pouze malé části obyvatelstva.

2.1 Globální konflikt: Východ-Západ a Studená válka

Po druhé světové válce zůstaly pouze dvě supervelmoci, což vedlo k soupeření o to, kdo bude mít větší vliv. Expanzionistická povaha obou dvou zemí, jak Sovětského svazu, tak Spojených států amerických a jejich ostrá ideologická vymezenost znamenaly rozkol, který měl děsivý potenciál. Oba tyto charakteristické rysy těchto zemí vedly k vzniku studené války.

Rok po skončení druhé světové války začal vznikat střet mezi SSSR a USA. Bylo jasné, že spojenectví, ke kterému došlo za účelem porazit společného nepřítele bylo minulostí. Začalo období Trumanovy doktríny, tedy stavu, kdy se USA postavily do čela vedoucí role, aby zabránily šíření komunismu ve světě. Situace v poválečné Evropě se definitivně rozhodla rozdělením Německa, sféry vlivu byly definovány.

Tyto události daly vzniku Severoatlantické alianci. K členům aliance patřily: Spojené státy americké, Kanada, Spojené království, Francie, Belgie, Lucembursko, Portugalsko, Dánsko, Itálie, Norsko, Island a Nizozemí. Následně došlo k připojení Spolkové republiky Německo, což iniciovalo žádost o přijetí Sovětského svazu. Když došlo k zamítnutí

²⁴ SYRUČEK, Milan. *V zajetí džungle: Nejdelsí válka 20. století*. Praha, Nakladatelství Epoque s.r.o. s..240

žádosti Sovětského svazu o připojení se k alianci reagoval na to vytvořením Varšavské smlouvy, jejíž členy byly: Sovětský svaz, Československo, Polsko, Bulharsko, Maďarsko, Rumunsko, Albánie a Německá demokratická republika. Svět se tedy začal dělit na dva bloky.

V padesátých letech dvacátého století zasáhl revoluční rozmach téměř celý svět. Vlády se začaly dělit a obracet proti sobě pod záštitou kapitalismu či socialismu. Doba imperialismu brala za své a k moci se dostávali zástupci komunistických či dělnických stran, nastávala epocha socialismu. Nyní se mohly země pod nadvládou imperialistických států poprvé postavit svým kolonizátorům, protože získaly podporu socialistických států. Poprvé měly šanci na rovnoprávné politické, hospodářské a vojenské podmínky. Nově vzniklé státy, které se vymanily z područí imperialismu se klonily k neutralismu, což jim umožňovalo obchodovat se Západem i Východem a neúčastnit se vojensko-politických svazků. K tomuto neutralismu seřadily i nově vzniklé státy Laos a Kambodža.

Koloniální politika nebyla Spojenými státy americkými uznávána, a proto vyvíjela tlak na Francii i v rámci indočínské války, pokud chtěla podporu ze strany USA, musela přistoupit na určité změny. Francie tedy musela od svých prvotních koloniálních záměrů upustit a smířit se s tím, že Indočínu nezíská zpět. Alespoň ne tak, jako tomu bylo před válkou. Jako řešení tedy vznikla Francouzská unie. Spojené státy americké chtěly dosáhnout stažení Francouzů z Indočíny, to však mělo nejisté následky. Američanům šlo hlavně o to, aby potlačili rozmach komunismu v jihovýchodní Asii, a proto se rozhodli podporovat Francii, alespoň finančně či materialisticky.

Po skončení indočínské války se v Asii začala šířit idea mírového soužití a měla společně tyto znaky: vzájemné respektování územní celistvosti, neútočení, vzájemné nevměšování do interních záležitostí, rovnoprávnost, mírové soužití a hospodářskou spolupráci.²⁵ Hluboké změny v Asii a Africe v podobě nově vzniklých států, které požadovaly konec kolonialismu a rovnoprávnost všech národů, měly za následek zesílený nátlak ze strany imperialistických mocností²⁶. Imperialistické mocnosti formovaly vojenské pakty, které nebyly zaměřeny jen proti komunismu, ale také proti tomuto neutralistickému hnutí.

²⁵ STAMBERGER, Walter. *Dějiny kolonialismu*. Praha: Orbis, 1963, 342 s. Malá moderní encyklopedie. s. 260

²⁶ Tamtéž s.261.

2.2 Ženevské dohody

Ženevská konference byla svolána v dubnu 1954, aby vyřešila situaci v Koreji a v Indočíně. Jednání se účastnil Sovětský svaz, USA, Francie, Spojené království, Indie a Čína. V době konání této konference měla Francie své dny v Indočíně již dávno sečtené. Osudnou porážkou se pro Francouze stala porážka u Dien Bien Phu, nejvíce zdrcující porážka, která francouzskou koloniální říši potkala. Přes dlouhé jednání nakonec Francie ustoupila a podepsala dohodu o ukončení bojů. Po této finální porážce již neměla možnost dělat si nároky na Vietnam.

Výsledky jednání ženevské konference přinesly nezávislost na Francouzské unii Kambodži i Laosu, které byly uznány jako nezávislé státy. Francouzské jednotky měly opustit Laos a Kambodžu do konce roku 1954, což bylo dodrženo. Rok poté se měly uskutečnit na území těchto států svobodné volby. V Kambodži se svobodné volby opravdu uskutečnily a zvítězila politická strana prince Sihanouka, který se vzdal trůnu ve prospěch svého otce a díky vítězství ve volbách se stal předsedou vlády. V Laosu se konaly volby ke konci roku 1955 a zvítězila v nich Národní pokroková strana.

Vietnamská demokratická republika byla uznána imperialistickými mocnostmi, avšak Vietnam zůstal rozdělen podél 17. rovnoběžky na severní a jižní. Severní Vietnam s hlavním městem Hanoj a prezidentem Ho Či Minem byl podporován Sovětským svazem a Čínskou lidovou republikou. Jižní Vietnam v čele s Bao Daiem a premiérem Ngo Dinh Diemem byl ostře protikomunistický a měl podporu Spojených států amerických. Tyto dva státy získaly taktéž úplnou nezávislost. Znamenalo to také francouzskou dekolonizaci Indočíny, což mělo vliv především v další francouzské kolonii, Alžírsku, kde toto asijské vítězství podnítilo ještě více víru v jejich vlastní úspěch a možnost získat svoji nezávislost na Francii. Ženevské dohody ukončily první indočínskou válku, která přinesla smrt 74 220 lidí, včetně 20 685 Francouzů²⁷ a ztráty na straně Vietminhu byly ještě daleko vyšší. Dle odhadů konflikt přinesl smrt 150 000 civilistům, 300 000 mrtvých na straně Vietminhu a 400 000 mrtvých za Vietnamský stát.²⁸

²⁷ JAROSLAV ŠAJTAR, *Dohody, jež odzvonily Francouzům* [online], 2014, [cit. 25. 2. 2018] Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/historie/55609/dohody-jez-odzvonily-francouzum.html>.

²⁸ NOVINKY.CZ, *Vietnamská válka* [online], 2014, [cit. 25. 2. 2018] Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/vietnamska-valka-indocinska-valka>.

3. Indočína po získání nezávislosti

Indočína se po skončení první indočínské války, díky míru sjednanému na Ženevské konferenci tvořila čtyři státy, Kambodža, Laos, Severní a Jižní Vietnam. Kambodža se těšila nově sestavené vládě, kterou jí dal výsledek voleb z roku 1955 a zažívala období prosperity. Toto šťastné období však bylo krátce přerušeno o necelých 15 let později, kdy v zemi došlo k občanské válce.

Situace ve Vietnamu po získání nezávislosti byla poněkud ostřejší. Volby, které se měly konat v roce 1956 se nekonaly. Prezident Jižního Vietnamu, Ngo Dinh Diem zahájil protikomunistickou kampaň, při které bylo uvězněno až 40 000 lidí, což vedlo část obyvatelstva přiklonit se k podpoře sil Vietkongu. Vietkong bylo partyzánské komunistické hnutí na jihu Vietnamu, které sympatizovalo se severním státním zřízením. Ho Či Min uviděl příležitost a zapojil se aktivně do podpory jednotek Vietkongu, čímž vzniklo spojenectví mezi Vietkongem a Vietminhem. Tato situace vyvolala odpověď ve formě vyslání amerických vojáků na jihovietnamské území.

Situace v Laosu po získání nezávislosti vyvolala další konflikt a to občanskou válku. Kontext studené války v Laosu můžeme vnímat právě v podobě této občanské války, ve které proti sobě bojovaly síly Laoského království a komunistické jednotky hnutí Pathet Lao. Stejně tak, jako ve Vietnamu působily komunistické jednotky Pathet Lao na severu země. Tato občanská válka měla za následek zánik monarchie v Laosu.

3.1 Kambodža

Hlavou státu je král Norodom Sihamoni a oficiálním názvem státu je Kambodžské království. Od doby, co Kambodža získala svoji nezávislost na Francii si prošla několika státními převraty a uspořádáními. Krátce po získání nezávislosti následovalo období ekonomického růstu a prosperity tzv. „Sihanukova éra“. Toto období prosperity bylo přerušeno převratem generála Lon Nola v roce 1970. O pět let později se k moci dostali Rudí Khmerové a Kambodža dostala název Demokratická Kampučia. Mezi roky 1979-1990 se země nazývala Kampučská lidová republika a od roku 1990 do roku 1993 Kambodžský stát.

Kambodža má rozlohu 181 040 km² a nachází se jižně od Laosu a západně od Vietnamu. Hlavním městem je Phnompenh²⁹. Hlavní město je zároveň největším kulturním a

²⁹ ZEMEPIS.COM, *Kambodža* [online], [cit. 20. 2. 2018] Dostupné z: <http://www.zemepis.com/Kambodza.php>.

hospodářským centrem, které se pyšní francouzskou koloniální architekturou. Kambodža je členským státem OSN³⁰ a ASEAN³¹. Počet obyvatel Kambodži je 16,2 milionu³², a to ji řadí na 68. místo v žebříčku seřazení zemí dle počtu obyvatel. Převládajícím etnikem jsou Khmerové, kteří tvoří 90%, dále Vietnamci 5% a Číňané 1%. Úředním jazykem je khmerština. Kambodža si jako jediná ze všech tří zemí Indočíny uchovala statut království. Převládajícím náboženstvím je buddhismus, který vyznává téměř 97% populace, v islám věří 1,9 % populace a křesťanství vyznává pouze 0,4% obyvatel.

Ještě v době francouzské nadvlády byl roku 1941 Francouzi vybrán za krále Kambodži Norodom Sihanouk. Po skončení japonské okupace a jejich kapitulaci byl znovu na území Kambodže vyhlášen francouzský protektorát. Během indočínské války byla Kambodža státem, který byl zasažen partyzánskou válkou nejméně ačkoliv zde operovalo hnutí Svobodný Khmer. Cesta k nezávislosti započala po vyhnání Japonců. Král Sihanouk zvolil velmi netradiční cestu vyjednávání s Francouzi. Z vlastního rozhodnutí odešel roku 1953 do exilu a odmítal se vrátit do Kambodži, dokud se Francouzi nestáhnou z jejího území. Tímto postavil Francii do ošemetné situace vzhledem k celosvětové sledovanosti celé situace, a tak se jeho vyjednávání stala úspěšnými.

Devátý březen 1953 se stal pro Kambodžu osudovým. V tento den získala po devadesáti letech francouzské nadvlády svoji nezávislost a statut suverénního státu. Hnutí Svobodných Khmerů muselo složit zbraně nebo opustit Kambodžu. Podpisem Ženevských úmluv 20. července 1954 byla nezávislost Kambodži potvrzena. Její součástí byl i požadavek na nové volby, které se uskutečnily v roce 1955. Vzhledem k omezeným pravomocem krále se Norodom Sihanouk vzdal trůnu ve prospěch svého otce Norodoma Suramarita, aby v nadcházejících volbách mohl kandidovat a stát se premiérem. V roce 1960 jeho otec umírá a Norodom Sihanouk se musí znovu vzdát trůnu, tentokrát ve prospěch jeho matky Sisowath Kossamak, která se tak stala kambodžskou královnou a vládla do roku 1970.

Se začátkem války ve Vietnamu, v roce 1959, začalo pro Kambodžu další černé období. Princ Sihanouk se hlásil k neutralitě a byl značně proti americkým intervencím ve Vietnamu. Spojené státy nevěřily neutralitě vlády a domnívaly se, že kambodžské území

³⁰ Organizace spojených národů.

³¹ Sdružení národů jihovýchodní Asie.

³² CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *Country comparison: population* [online], [cit. 23. 2. 2018] Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2119rank.html#vm>.

slouží k zásobení jednotek Vietkongu na jihu Vietnamu, což vedlo k bombardování kambodžského území pod vedením prezidenta Nixona. Dle odhadů toto bombardování připravilo o život 700 000 lidí a další dva miliony uprchly.³³ Princ Sihanouk sympatizoval s předsedou komunistické strany v Číně-Mao Ce-tungem, ale na druhou stranu byl zapřísáhlým nepřítelem hnutí Rudých Khmerů.

Důležitou postavou dvacátého století v Kambodži byl Sisowath Sirik Matak. Sirik byl princ, velmi se angažoval v politice a byl členem pravicové strany *Parti de rénovation Khmère*. Strana byla antikomunistická a existovala od roku 1947 do roku 1955, kdy volby vyhrála strana prince Sihanouka. O pět let později vzniklo další krajní hnutí, tentokrát levicové, hnutí Rudých Khmerů v čele s Pol Potem³⁴.

Počátkem roku 1967 během návštěvy prince Sihanouka ve Francii se v Kambodži uskutečnilo povstání na severu země v provincii Battambang. Tato oblast byla pod vedením komunistické strany. Předseda vlády Lon Nol ustanovil stanné právo. Během této represe byly zničeny vesnice a byly zabity stovky rolníků. Po návratu princ Sihanouk nechal zatknout vůdce protivládních stran. V tuto dobu se začal šířit v zemi vliv Rudých Khmerů a země se pomalu dostávala do občanské války.

V březnu 1970, byl Sihanouk zbaven vlády a za tímto převratem stál tehdejší předseda vlády Lon Nol, který se spojil s bratrancem Sihanouka, Sirikem Matakem. Tento převrat byl v duchu spojenectví Lon Nola se Spojenými státy americkými, což v této době nebylo nic neobvyklého, protože USA podporovaly převraty, které měly nastolit pravicovou vládu.³⁵ Nicméně tehdejší americký prezident Richard Nixon a ministr zahraničí Henry Kissinger tuto skutečnost veřejně popřeli. Tímto převratem byla nastolena republika a toto státní zřízení trvalo až do roku 1993. Lon Nolův převrat se také stal příčinou občanské války v Kambodži.

Strany bojující proti sobě v občanské válce v Kambodži byly: komunistické hnutí Rudí Khmerové, podporování Čínskou lidovou republikou, Vietkongem a Severním

³³ LIDÉ A ZEMĚ, MARKÉTA KUTILOVÁ, *Nepotrestaná genocida* [online], 2011, [cit. 23. 2. 2018] Dostupné z: <http://lideazeme.reflex.cz/clanek/nepotrestana-genocida#>.

³⁴ Jeden z nejkrutějších diktátorů 20. století.

³⁵ SHAWCROSS, William. *Une tragédie sans importance*. Přeložil François BONNER. Paris: Balland, 1979, 112 s.

Vietnamem proti Kambodžskému království, v té době již nazývaného Khmerská republika, za podpory USA a Jižního Vietnamu. S koncem války ve Vietnamu se však USA stáhly a Khmerská republika tak přišla o spojence. Rudí Khmerové začli mít převahu a Lon Nol uprchl do Spojených států. To vedlo k zmocnění se vlády Rudými Khmery a vyhlášení Demokratické Kampučii v roce 1975.

Vládu Rudých Khmerů v Kambodži v letech 1975-1979 lze označit za jedno z temných období 20. století. Můžeme ji jejími krutostmi přirovnat k dalším událostem ve jménu komunismu, které připravily o život miliony lidí, jako byl například hladomor na Ukrajině nebo čínský Velký skok před. Jednou z idejí Rudých Khmerů byla rasová nadřazenost, což vedlo ke genocidě, která měla přivést o život 2 miliony lidí z celkové 8 milionové populace.³⁶ Po obsazení hlavního města Phnompenhu z něj během dvou týdnů udělali město „duchů“. Jak vypovídá svědectví Sreytouch Svay: „cesty byly poseté mrtvolami, šli jsme týden, a kdo nemohl, toho zastřelili.“³⁷ Lidé museli pracovat až 14 hodin denně a přiděly jídla byly mizivé. Hladomor, nemoci, ale i mučení a popravy daly vzniku jedné z nejhorších genocid, které se odehrály během 20. století. K obětem Pol Potova režimu se řadili vysokoškolsky vzdělaní lidé z řad lékařů, učitelů, dále etnické menšiny a mnoho dalších „nepřátel“ režimu. Konec této hrůzovládě přinesla až vietnamská invaze.

Konec roku 1978 přinesl útok vietnamských jednotek a zanedlouho Vietnamci ovládli celou zemi. Severní Vietnam měl podporu Laosu a Sovětského svazu, kdežto Kambodža měla podporu Číny. Vpád severovietnamských vojsk do Kambodži, tedy zapříčinil další konflikt, a to čínskou invazi do Vietnamu. Vietnamci měli podporu v samotné Kambodži, a to v odpůrcích Pol Potova režimu. Jeho vyvražďování etnických menšin, tedy i početné vietnamské skupiny, bylo jednou z příčin, které vyvolaly odezvu v podobě vietnamské intervence. Vietnamci zůstali v Kambodži až do roku 1989. Tento rok přinesl řadu změn k nimž patřil například konec kolektivizace zemědělství, což přineslo velké rozdíly ve společnosti, dále také došlo k uvolnění obchodu s Thajskem a Vietnamem. Rudí Khmerové se stáhli na sever země a stále bojovali s vládou. V roce 1991 se do konfliktu vložila OSN a došlo k podepsání mírové dohody v Paříži. Nové volby, v roce 1993, znovu přinesly nastolení

³⁶ CATHERINE GOUËSET, *Chronologie du Cambodge (1953-2012)* [online], 2012, [cit. 23. 2. 2018] Dostupné z: https://www.lexpress.fr/actualite/monde/asia/chronologie-du-cambodge-1953-2012_496834.html

³⁷ LIDÉ A ZEMĚ, MARKÉTA KUTILOVÁ, *Nepotrestaná genocida* [online], Op. cit.

monarchie a návrat krále Sihanuka na trůn. Od této doby se země se postupně dostávat do lepší situace.

Po svobodných volbách pod záštitou OSN roku 1993 byla utvořena koalice strany FUNCINPEC³⁸, královské politické strany, která ve volbách vyhrála, v čele s Norodomem Ranariddhem, a PPC³⁹ v čele s Hun Senem, která získala nižší počet hlasů. Hun Sen byl během převratu v partyzánském odboji a aktivně se účastnil v boji proti režimu Rudých Khmerů. Spolu s králem Sihanoukem podepsal v roce 1991 mírovou dohodu v Paříži. Uspořádání parlamentu bylo téměř vyrovnané, a tak došlo v roce 1997 k převratu, kdy Hun Senovy jednotky donutily prince Ranariddha opustit zemi.

Během následujících voleb se situace začala měnit ve prospěch PPC a od roku 2008 strana FUNCINPEC má pouze minoritní zastoupení. Od roku 1998 do dnes je premiérem právě Hun Sen. V roce 2017 nechal prakticky zmizet opoziční stranu, když řadu členů nechal uvěznit pro vlastizradu. Hun Senova vláda je charakterizována porušováním lidských práv, ale na druhou stranu zlepšením ekonomické situace země. Problém, který je však aktuální je deforestace, která ničí zdejší přírodu děsivým tempem. Devadesátá léta se nesla v duchu otázky vypořádání se s hnutím Rudých Khmerů, jejichž část vyšších členů byla v roce 2007 zadržena. Nicméně samotný Pol Pot zemřel již v roce 1998 nepotrestán.

3.2 Laos

Oficiální název státu je *Laoská lidově demokratická republika*. Poprvé svoji nezávislost na Francii získal v roce 1945, avšak o rok poté Francie obnovila koloniální zřízení. Znovu získal nezávislost, 9. července 1949, pod záštitou Francouzské unie. Plně nezávislým státem se stal v roce 1953, jako Laoské království v čele s králem Sisavangem Vongem. Nicméně toto období nebylo pro Laos právě šťastným, neboť v zemi vypukla občanská válka, která trvala do roku 1973. O dva roky později komunistický převrat proměnil království v socialistickou republiku, tak jak ji známe dnes.

Rozloha Laosu čítá 236 800 km² a úředním jazykem je laoština.⁴⁰ Počet obyvatel v roce 1967 byl 3 000 000, dnes již vzrostl na 7 126 000⁴¹. Hlavním městem je Vientiane,

³⁸ *Le Front uni national pour un Cambodge indépendant, neutre, pacifique et coopératif.*

³⁹ *Parti du peuple cambodgien.*

⁴⁰ DOLEŽAL, Ivan. *Laos*. Vydání I. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1967, 136 s. Zeměmi světa., s.5.

ležící poblíž hranic s Thajskem. Náboženství převládá buddhistické, které je vyznává 66% obyvatel, druhé místo patří animismu, který tvoří 31,4% a křesťanství 1,7%. Animismus vyznává především původní obyvatelstvo horských kmenů mezi které se řadí například Hmongové. Laos se řadí k nejvíce etnicky různorodým státům jihovýchodní Asie, žije zde až 68 národností. Laové tvoří 67%, dále je zde velké zastoupení Hmongů 7% a Thajců 6%, zbývajících 20% tvoří ostatní národnosti.⁴² Prezidentem Laosu je Bounnhang Vorachit.

Svoji první oficiální ústavu získal Laos 11. května 1947, která byla vypracována a schválena pod dohledem francouzského prezidenta a francouzských poradců. Ústava stanovila suverenitu královského rodu sídlícího v Luangprabangu a tím došlo ke spojení Laosu se separátním královstvím Champassak.⁴³ Díky této ústavě měl Laos dva úřední jazyky laoštinu a francouzštinu. Tato ústava však neměla dlouhého trvání a v roce 1956 byla revidována a Laos se stal nezávislým na Francouzské unii.

Krátce po ženevské konferenci byl podepsán vojenský pakt pro jihovýchodní Asii, který se nazýval SEATO a de facto měl hájit koloniální zájmy. Členské státy byly Francie, Spojené státy americké, Velká Británie, Austrálie, Nový Zéland a z jihovýchodní Asie se k němu připojilo také Thajsko. V roce 1960, SEATO inicioval intervenci proti neutralistické vládě Laosu, laoská pravice zahájila občanskou válku za pomoci thajských a jihovietnamských vojenských jednotek. Trojitá koalice v Laosu, kdy proti sobě stála neutralistická vláda prince Souvanna Phouma, pravice pod vedením prince Bouna Ouma z Champassaku a levice zastoupená hnutím Pathet Lao, v čele s princem Suphanuvongem, se svými rozpory nemohla v zemi udržet klidnou situaci a občanská válka ne sebe nenechala dlouho čekat.

Po smrti krále Sisavanga Vonga nastoupil na trůn jeho syn Sisavang Vatthana, který vládl od roku 1959 do roku 1975, kdy se ujmul moci Pathet Lao. V občanské válce v Laosu proti sobě stálo Laoské království s podporou Jižního Vietnamu, Thajska, USA a Čínské republiky (Tchaj-wan) a na druhé straně Pathet Lao s podporou Severního Vietnamu, Sovětského svazu a Čínské lidové republiky. Obě dvě strany byly bohatě zásobeny znepřátelenými velmocemi v rámci studené války. Během let 1964 až 1973 se stal Laos

⁴¹ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The world factbook – Laos* [online], [cit. 9. 2. 2018] Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/la.html>.

⁴² ZEMEPIS.EU, *Laos* [online], [cit. 14. 2. 2018] Dostupné z: <http://www.zemepis.eu/laos.p184.html>.

⁴³ DOLEŽAL, Ivan. *Laos*. Op. cit., 33 s.

nejvíce bombardovanou zemí světa kvůli probíhající „tajné válce“. Na tomto území bylo svrženo přes dva miliony tun bomb⁴⁴, z nichž téměř jedna třetina dodnes zabíjí či mrzačí zdejší obyvatelstvo. Hlavním důvodem tohoto bombardování bylo přerušit takzvanou *Ho Či Minovu stezku*, která pomáhala zásobení a propojení Severního Vietnamu s jednotkami Vietkogu na jihu Vietnamu.

Součástí ženevské dohody z roku 1962, která uznala neutralitu Laosu, byl také zákaz přítomnosti cizích vojenských osob na tomto území. Aby byla tato válka stále v nevědomí veřejnosti operovali na území Laosu agenti CIA a důstojníci leteckých sil byli dočasně vedeni jako civilní piloti.⁴⁵ Klíčovými bojovníky se stali Hmongové, kteří bojovali za podpory USA, stejně jako již dříve pomáhali Francouzům v boji proti Vietnamcům. Tato válka se vyznačovala zašifrovanými výrazy jako například: *Other Theater*=Laos, *Ravens*=piloti, *Alternate*=Šangri-La=Long Cheng.⁴⁶ Vzhledem k utajování této války zde byla porušována pravidla, která platila pro bombardování ve Vietnamu, kde byl zákaz bombardování ve vzdálenosti pět set od chrámů a nemocnic, či v Kambodži, kde tato vzdálenost činila jeden kilometr. Laos netrpěl pouze bombardováním, ale stejně jako ve Vietnamu zde byly použity defolianty a herbicidy, především pak *Agent Orange*, který má na svědomí řadu zdravotních potíží a mutací. Konec této *tajné války* nastal spolu se stažením a podepsáním mírové dohody mezi Severním a Jižním Vietnamem, USA a Vietkongem.

Když se v roce 1964 k moci dostala neutralistická centralistická vláda Souvanna Phouma, Pathet Lao na tuto situaci odpovědělo svým opuštěním vlády a zahájením radikálnějšího odboje. Svého vítězství Pathet Lao dosáhlo v roce 1975, kdy vyhrálo volby, a tak byla 2. prosince 1975 zrušena monarchie a nastolena Laoská lidově demokratická republika v čele prezidentem Suphanuvongem, vůdcem hnutí. Po tomto převratu nastalo pronásledování etnické skupiny Hmongů, neboť byli považováni za kolaboranty USA a řada z nich odešla do exilu. Laos je od roku 1997 členem ASEAN, což mělo pozitivní vliv na jeho ekonomickou situaci. Pronásledování některých etnických skupin, či vyznavačů křesťanství však přetrvává dodnes.

⁴⁴ LADISLAV KRYZÁNEK, *Na Laos shodili dva miliony tun bomb. Ted' se USA chtějí kamarádít* [online], [cit. 1. 3. 2018] Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/clintonova-je-v-laosu-coby-prvni-americky-ministr-zahranici-po-padesati-letech-19r-/zahranicni.aspx?c=A120713_111241_zahranicni_ipl.

⁴⁵ CESTYAPAMATKY.CZ, *Tajná válka: Laos* [online], 2008 [cit. 1. 3. 2018] Dostupné z: <http://www.cestyapamatky.cz/cesty/laos-2008/tajna-valka>.

⁴⁶ Druhé největší město v zemi, leží v horách mezi městy Vientiane a Phonsavan.

3.3 Vietnam

Vietnam, oficiálním názvem Vietnamská socialistická republika, s hlavním městem Hanoj vznikl po skončení vietnamské války, sjednocením Severního a Jižního Vietnamu. Stalo se tak 2. července 1976. Neméně podstatné je další datum a to datum, od kterého se uvádí nezávislost Vietnamu, tedy 2. září 1945, kdy Ho Či Min vyhlásil nezávislou demokratickou republiku na severu země. Úředním jazykem je vietnamština a počet obyvatel je 96 milionů.⁴⁷ Obyvatelstvo Vietnamu je složeno z padesáti čtyř etnických skupin. Převládající etnikum tvoří z 86% národnost Viet (Kinh), dále 12% tvoří Číňané a mezi další početné skupiny patří Khmerové, Tay, Thai (Thajci) a Hmongové.⁴⁸ Buddhistické náboženství vyznává 9,3% obyvatel, křesťanství 6,7% a bez vyznání je až 80% obyvatelstva.

Vietnam sice získal nezávislost po skončení první indočínské války, těšit se z ní ale obyvatelé dlouho nemohli. Prezident Jižního Vietnamu Ngo Dinh Diem v rámci šíření a podpory katolické víry potlačoval buddhismus, který většina obyvatel vyznávala. Jeho režim si získal odpůrce a byl zformován Vietkong⁴⁹, komunistické hnutí, které sympatizovalo s Vietminhem a Severním Vietnamem. První ozbrojené útoky se odehrávaly již od roku 1955, ale pravá partyzánská válka byla zahájena jednotkami Vietkongu v Jižním Vietnamu od roku 1959. Američané začali posílat na pomoc své vojáky a v roce 1963 jich bylo v Jižním Vietnamu přítomných již 16 500.⁵⁰ Když se k moci dostala junta, nekompromisně popravila prezidenta Ngo Dinh Diema. Jelikož se Ho Či Min nevzdal myšlenky sjednocení Vietnamu, nebál se použít sílu. A tak se rozhořel v roce 1964 nejkrvavější konflikt, který postihl jihovýchodní Asii.

Válka ve Vietnamu trvala od roku 1955 do roku 1975, ale nejintenzivněji v letech 1964 až 1975. Severní Vietnam po boku partyzánských jednotek Vietkongu, které operovaly na jihu, usiloval o sjednocení země. Jižní Vietnam s podporou USA měl bojovat proti těmto partyzánským jednotkám, nicméně tento konflikt eskaloval a dostal se do fáze boje jedné ideologie proti druhé. Jižní Vietnam spolu s USA po boku a dalšími podporujícími státy jako

⁴⁷ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *World factbook*, [online], [cit. 6. 3. 2018] Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>.

⁴⁸ SEVERNÍ-VIETNAM.CZ, *Etnické skupiny a menšiny ve Vietnamu* [online], [cit. 14. 2. 2018] Dostupné z: <https://severni-vietnam.cz/etnicke-mensiny-vietnamu/>.

⁴⁹ Národní fronta osvobození Jižního Vietnamu.

⁵⁰ NOVINKY.CZ, *Vietnamská válka* [online], [cit. 14. 2. 2018] Op. cit.

Austrálie, Jižní Korea, Nový Zéland či Filipíny bojovali na jedné straně a na druhé straně byl Severní Vietnam, Národní fronta pro osvobození Jihu (Vietkong), Čínská lidová republika a Severní Korea. Nakonec se válka ve Vietnamu stala symbolem boje proti komunismu.

Během období vlády prezidenta J.F. Kennedyho byla americká přítomnost ve Vietnamu především na obranu civilního obyvatelstva Jižního Vietnamu. Kennedy se přikláněl k finanční podpoře a neměl v plánu drastické vojenské intervence. Ačkoliv se snažil podporovat Ngo Dinh Diemův režim, vietnamská vláda byla zkorumpovaná a peníze na podporu obyvatel a ekonomiky Jižního Vietnamu končily v nesprávných rukou. Od roku 1961 američtí vojenští činitelé nasadili do boje herbicidy a defolianty, aby zbavily lesy, ve kterých se skrývaly jednotky partyzánů, listů. Děsivé rakovinotvorné účinky těchto chemikálií byly zjištěny až později.

Za počátek přímého zapojení USA do konfliktu se uvádí incident v Tonkinském zálivu v roce 1964, kdy zároveň započaly tajné války v Laosu a Kambodži. Americký ministr obrany Mc Namara oznámil, že vzhledem k rozšíření jednotek partyzánů musí zvýšit nátlak na Vietnamskou demokratickou republiku. Do Tonkinského zálivu se vydal torpédoborec Maddox, který nebyl první lodí, která měla za úkol zjistit pobřežní radarové zařízení Severního Vietnamu. Když se k lodi přiblížily severovietnamské čluny a vypálily torpédo, které ovšem Maddox minulo, byla zahájena opětovná palba. Zda mělo torpédo trefit americký torpédoborec je dodnes obestřeno tajemstvím, ale vzhledem k faktu, že samotná Vietnamská demokratická republika se snažila vyhnout přímé konfrontaci se Spojenými státy je pravděpodobné, že se jednalo pouze o výstražnou palbu. Tímto byla válka oficiálně zahájena.

Zásobování jednotek Vietkongu v Jižním Vietnamu a doprava jednotek Vietminhu probíhaly prostřednictvím Ho Či Minovy stezky. Ho Či Minova stezka se stala klíčovým prvkem této války. Stezka spojovala Severní a Jižní Vietnam, ale v oblasti demilitarizované zóny kolem 17. rovnoběžky byla vedena přes území sousedního Laosu a Kambodži. Stezka byla tvořena vyšlapanými pěšími stezkami a dalším systémem cest vedoucích džunglí. Právě tento nepřístupný terén, znemožňoval letecký průzkum a bombardování, proto zde Američané začali hojně využívat defolianty k odlesnění terénu.

Použity byly defolianty, herbicidy či napalm. Nejznámějším defoliantem byl Agent Orange, ale defoliantů byla užita celá řada (Agent Blue, Agent White, Agent Purple, Agent Pink a Agent Green). Snaha zničit nepříteli jeho zdroj potravy, tedy ničit rýžová pole se ukázala jako málo efektivní, neboť rýžová pole bylo velmi těžké zničit, k tomuto účelu

začala armáda tedy také používat Agent Blue, který ničil úrodu. Po jeho použití došlo k zničení současné úrody, ale i zamoření půdy a nemožnost vypěstovat zde další plodiny i následující rok. Agent Orange obsahující jedovatý dioxin účinně ničil vegetaci, ale měl také svoji stinnou stránku a to vedlejší účinky v podobě zdravotních problémů či poškození DNA a následné postižení ať už mentální či fyzické, které se vyskytlo u další generace.

Bombardování započalo incidentem v Tonkinském zálivu, kde severovietnamské čluny napadly americký torpédoborec USS Maddox. Vietkongské útoky sílily, a tak se Američané rozhodli zahájit operaci Rolling Thunder, která měla za úkol zničit železniční sítě, letiště, sklady pohonných hmot či elektrárny. Dobývání strategických pozic bylo náročné. Město Húe bylo z 80% zničeno a aféra po masakru v My Lai roku 1968, kde američtí vojáci vyvraždili celé její obyvatelstvo, se americká veřejnost začínala ostře vyhrazovat proti účasti v tomto konfliktu.

V roce 1972 přistoupila americká vláda tedy k vietnamizaci války a ponechání války na severovietnamských a jihovietnamských vojácích. Bohužel jihovietnamská armáda nedokázala vzdorovat silnému soupeři, který byl podporován z Číny a SSSR. Mírová smlouva byla podepsána Spojenými státy americkými, Jižním Vietnamem, Severním Vietnamem i Vietkongem.

V prvním desetiletí této války Jižní Vietnam postupně ztrácel svá území ve prospěch Vietkongu. Od roku 1965 díky zapojení Američanů do války je Jižní Vietnam znovu získal zpět, avšak od roku 1968 kvůli nelibosti veřejnosti museli Američané postupně přerušovat svoji intervenci a dva roky po jejich úplném stažení Jižní Vietnam ztratil veškerou moc.

Ačkoliv měli Američané technickou převahu, odlišná vojenská taktika Vietkongu a její systém malých lokálních útoků nakonec začala přesvědčovat, že bude lepší se stáhnout. Odpor veřejnosti byl jedním z hlavních důvodů, proč se nakonec americká vláda rozhodla podepsat pařížskou dohodu roku 1973 a odejít z Vietnamu. Následující dva roky se prezident snažil vzdorovat severovietnamské armádě, ale nakonec bez úspěchu. A tak v dubnu 1975 byl dobyt Saigon a komunisté sjednotili celý Vietnam. Na obou stranách byly značné ztráty. Ve vietnamské válce padlo 47 244 Američanů, 900 000 vietnamských vojáků a 360 000 civilistů.

V této válce bylo použito 527 000 bombových náletů a odpáleno přes 6000 000 tun trhavin.⁵¹ Nejen síla bombardování, ale také použití chemikálií řadí tuto válku k těm nejkrutějším.

Konec války ve Vietnamu ještě neznamenal klid zbraní. V sousední Kambodži se k moci dostali Rudí Khmerové a začali ohrožovat Vietnam. Vietnam proto zahájil v roce 1978 invazi, což se nelíbilo Čínské lidové republice. Již během války ve Vietnamu začal Vietnam inklinovat spíše k Sovětskému svazu, než Čínské lidové republice a ta se cítila tímto spojenectvím ohrožena. Jelikož se Kambodža řadila k zemím sféry vlivu Čínské lidové republiky, reagovala na tuto invazi vojenskou akcí na severu Vietnamu. Vietnamci ztratili některá pohraniční města, mezi nimi i Lang Son. Tento konflikt trval pouze měsíc od poloviny února do poloviny března a skončil oboustranným prohlášením vítězství. Čínská lidová republika nedosáhla žádného svého stanoveného cíle ani stažení vietnamských vojsk, na druhou stranu napadla Vietnam bez odezvy Sovětského svazu. Vietnamci ustanovili svoji vládu v Kambodži a zdrželi se zde až do roku 1989.

Po pádu Sovětského svazu byla v roce 1992 přijata nová ústava. Ústava omezila moc vietnamské komunistické strany. Byla zrušena přímá kontrola nad socioekonomickými zájmy a potvrzena ekonomika s tržně orientovaným systémem pod záštitou socialisticky orientovaného státu. Aktuálním prezidentem je Tran Dai Quand, který byl zvolen v roce 2016 a je již devátým prezidentem.

⁵¹MENDEL UNIVERSITY, *Vietnamská válka*, [online], [cit. 6. 3. 2018] Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=4704.

4. Důsledky francouzské dekolonizace

Důsledky kolonizace pro země bývalé Indočíny měly dvojí charakter. Na jednu stranu přinesla kolonizace pozitivní rozvoj v oblasti školství, zdravotního systému, vybudování cest, ale na druhou stranu přinesla větší rozdíly ve vrstvách společnosti. Proces dekolonizace je velmi komplexní a zabývají se jím vědní disciplíny jako jsou politologie, ekonomie, sociokulturní antropologie, politická geografie, sociologie a jiné. Z tohoto důvodu je zapotřebí dívat se neutrálně na více působících faktorů zároveň, aby nedocházelo k jednostrannému zkreslení. Dopady dekolonizace musíme vnímat jak z pohledu kolonizátorů tak z pohledu kolonizované společnosti, neboť tyto dva pohledy jsou zcela odlišné.

Samotní Francouzi učinili chybu již při obsazování Indočíny a narazili na různé překážky, které jim kolonizaci ztěžovaly. První překážkou, na kterou francouzští kolonizátoři narazili byla neochota tamních mandarínů ke spolupráci, což mělo za důsledek obsazování míst státní správy z vlastních řad a následnou nelibost ze strany obyvatelstva. Další chybou, kterou Francouzi udělali při kolonizaci této země bylo, že je více zajímal vlastní prospěch, který jim plynul například z výběru daní, než na vybudování důvěry a partnerského společenství nebo zlepšování životní situace obyvatel. Ačkoliv výběr daní Francouzům posloužil a přinesl značnou finanční podporu, pro samotné rolníky byl velmi negativní. Dalším problémem na počátku 20. století bylo nepřesné stanovení pracovní doby, tudíž často docházelo k jejímu záměrnému prodlužování a vykořisťování původního obyvatelstva. Neblahé podmínky, které museli domorodci snášet, vedly k řadě povstání a později ke sformování a sjednocení reformistů pod vedením Vietminhu.

Příčinu francouzské dekolonizace můžeme vidět již v souvislosti se vznikajícími povstáními. Oslabená Francie, která byla nejdříve zasažena první a posléze i druhou světovou válkou, dlouho čelila síle komunistického hnutí a odhodlanosti indočínského lidu osvobodit se, ale houževnatost domorodých obyvatel byla příliš velká. Po skončení druhé světové války, kdy reputace Francie utrpěla újmu, byla obnova její koloniální říše jednou z možností jak povstat a znovu se dostat do skupiny světových velmocí. Je tedy logické, že započala indočínskou válku a nechtěla se území vzdát bez boje. Ovšem prohra v této válce situaci jen zhoršila a Francii tak nezbývalo nic jiného, než se zcela stáhnout. Dekolonizace byla tedy jedinou možností. V následující části se budu věnovat jednotlivým důsledkům francouzské dekolonizace, a to jak v oblasti politické, ekonomické, jazykové, tak i kulturní.

4.1 Politické změny

Nezávislost přinesla suverenitu čtyřem státům, ale klid zbraní se ani v jedné z těchto zemí nekonal. Kambodža a Laos trpěly každý svou občanskou válkou, Jižní a Severní Vietnam se také staly bojištěm. Rok 1975 byl rokem, kdy se ve všech třech zemích ujali vlády komunisté. Státní uspořádání se ve všech těchto státech často měnilo a jistý klid nastal až od 90. let 20. století. Na rozdíl od Francie, která je silně demokratickou zemí, jsou země bývalé Indočíny založeny více autokraticky. Ústava páté Francouzské republiky je platná od roku 1958 a současným prezidentem je Emmanuel Macron. Většinovou stranou Národního shromáždění je právě jeho politická strana *La République En Marche!*.

Kambodža je konstituční monarchií s oficiálním názvem Kambodžské království. V čele je král volený sedmičlennou trůnní radou. Aktuálně je králem Kambodži Norodom Sihamoni. Funkce krále není dědičná, zvolen může být pouze příslušník královského rodu, který je staší 30 let. Od získání samostatnosti byl v čele král Norodom Sihanouk. Dvacet pět let poté získala Kambodža novou formu státního zřízení. Byla ustanovena Khmerská republika generálem Lon Nolem v roce 1970. Následovalo období Demokratické Kampučii a Kampučské lidové republiky, nicméně ani jedna z těchto forem se neudržela dlouho a země se vrátila zpět k původnímu zřízení. Velmi důležitými členstvími jsou pro Kambodžu členství v Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj *OECD*, Světové obchodní organizaci *WTO*, Sdružení národů jihovýchodní Asie *ASEAN* a v Organizaci spojených národů *OSN*.

Důležitými postavami kambodžské politiky dvacátého století byli: král Norodom Sihanouk, generál Lon Nol či vůdce Rudých Khmerů Pol Pot. Aktuálními důležitými politickými postavami jsou: předseda vlády Hun Sen, ministr zahraničních věcí Hor Namhong, Norodom Ranariddh (syn Norodoma Sihanouka), Kem Sokha (zakladatel politické strany za lidská práva) a Sam Rainsy (předseda stejnojmenné strany a hlavní odpůrce Hun Sena). Politické strany, které jsou přítomny v národním shromáždění jsou: levicová PPC-Parti du peuple cambodgien-Lidová strana Kambodži, středopolitická PSR-Parti Sam Rainsy-Strana Sama Rainsyho, středopolitická Parti des Droits de l'Homme-Strana za lidská práva a středopravicová FUNCINPEC-Front uni national pour un Cambodge indépendant, neutre, pacifique et coopératif-Spojená národní fronta za nezávislost, neutralitu, mír a spolupráci Kambodži.

Hlavou státu Vietnamu je prezident. Nejvyšší orgán státní moci je Národní shromáždění, které tvoří 492 poslanců. Výkonným orgánem je Výbor národního shromáždění,

který má 24 členů. Jedinou politickou stranou je Vietnamská komunistická strana, která kontroluje veškeré státní instituce. Dle ústavy platné od roku 2014, Vietnamská komunistická strana vede stát a společnost, věrně reprezentuje zájmy dělnické třídy, a je stoupencem marxismu-leninismu a myšlenek Ho Chi Mina.⁵² Mezi významné politické postavy se řadí prezident Vietnamu, Tran Dai Quang a generální tajemník strany, Nguyen Phu Trong. Vietnamská socialistická republika je od roku 1995 členem ASEAN a zároveň jeho zóny volného obchodu AFTA. Republika je také členem Světové obchodní organizace WTO. Od roku 2018 by měla vejít v platnost Dohoda o volném obchodu mezi EU a Vietnamem (EU-Vietnam Free Trade Agreement – EVFTA), která by měla zvýšit objem vzájemného obchodu o 50 %, liberalizovat obchodní a investiční toky a snížit cla. Evropská unie je druhým největším obchodním partnerem Vietnamu a jeho pátým největším investorem.

Dnešní Laos je od roku 1975 socialistickým státem s řídicí úlohou jedné strany, v čele s prezidentem Bunnhangem Voračithem. Lidově demokratická republika byla po odchodu Francozů královstvím, toto státní zřízení vydrželo pouze 26 let, do doby, kdy převzali moc komunisté. Nový režim zapříčinil exil zhruba 400 000 osob. Země přijala svoji ústavu až v roce 1991, předchozí ústava byla původně francouzsky psaná z roku 1947 a následně upravená v roce 1957. Řídící stranou je Lidová revoluční strana Laosu, která se hlásí k myšlenkám marxismu-leninismu. Laos je členem ASEAN od roku 1997 a od roku 1998 se také připojil ke Světové obchodní organizaci WTO. V rámci sdružení ASEAN jsou aplikovány zásady pro vytvoření zóny volného obchodu AFTA (ASEAN Free Trade Area). Clo je u průmyslových produktů v této oblasti u všech členů ASEAN nulové.

Francie je poloprezidentskou republikou, což znamená, že výkonná moc má převahu nad mocí zákonodárnou, prezident má větší moc než v parlamentní republice a je volen přímo občany. Kambodža je konstituční monarchií, král má na základě ústavy jen omezené pravomoci a zemi prakticky ovládá Hun Senova Kambodžská lidová strana. Laos je lidově demokratickou republikou a Vietnam socialistickou republikou, kde má vedoucí úlohu komunistická strana. Když si shrneme politické uspořádání těchto zemí a zohledníme vztahy s Francií v průběhu 20. století dojdeme k závěru, že všechny tři země se při své cestě za nezávislostí přiklonily více či méně ke komunismu. Tento jev lze vysvětlit nenávisť ke

⁵² VIETNAM NEWS, *Constitution of the socialist republic of Vietnam* [online], 2014, [cit. 27. 3. 2018] Dostupné z: <http://vietnamnews.vn/politics-laws/250222/the-constitution-of-the-socialist-republic-of-vietnam.html#M6GmLEMhQoA4TpJO.97>.

kolonizátorům a připojení se k opačnému táboru s vidinou pomoci a podpory při svém osvobozeneckém hnutí.

4.2 Ekonomické důsledky

V prvních letech kolonizace, mezi lety 1887 a 1902, Francie prodělávala v Indočíně 80 milionů franků ročně.⁵³ Následující desetiletí bylo charakteristické nově vzniklými úseky železnic, kdy vzniklo 1600 kilometrů tratě. Indočínská měna, piastr, sílila a finanční trh měly pod kontrolou tři banky: pařížská, holandská a indočínská. Francie zneužívala obchodní politiku ve svůj prospěch, francouzské výrobky byly upřednostňovány a držely si zde své monopolní postavení. Lokální průmysl byl brzděn. Tato rozhodnutí měla za následek strnulost ekonomiky a v budoucnosti i závislost na zahraniční finanční pomoci. Občané Indočíny museli platit spoustu daní: daň z hlavy, z dobytka, ze zemědělských plodin či daň z opia, kterou musel každý dělník platit ve formě dvou kilogramů opia. Takto zatížené obyvatelstvo žilo ve velmi bídných podmínkách.

Indočína se nachází v oblasti tzv. *zlatého trojúhelníku*. Zlatý trojúhelník je oblast na pomezí laoských, barmských, čínských a thajských hranic. Pěstuje se zde mák setý, který je následně zpracováván pro výrobu opia a právě tato oblast se stala francouzským zlatým dolem. Monopol v pěstování opia přinesl Francouzům během tří let až 15 milionů franků⁵⁴ a tento monopol jim vydržel až do konce druhé světové války.

Indočínská válka a válka ve Vietnamu, spolu s tajnou válkou, přinesly zemím značný ekonomický útlum. Na území se ještě dnes stále nachází nevybuchlé munice, které ročně připravují o život řadu obyvatel. Kontaminace území vlivem použití agentů, obsahujících dioxin, má za následek psychické a fyzické mutace či postižení obyvatel. Kontaminace dále znemožnila použití rozlehlých oblastí k pěstování plodin. Kvůli přítomnosti nevybuchlé munice se snižuje i množství dostupné zemědělské půdy, což vede ke snižování HDP.

Všechny tři země se vydaly zpočátku cestou centrálně řízené ekonomiky. Přejít od centrálního plánování k tržně orientovanému systému začal v Asii nejdříve v Číně a s desetiletým zpožděním ji následovaly země bývalé Indočíny. Vietnam zahájil program Doi

⁵³ SYRUČEK, Milan. *V zajetí džungle: Nejděší válka 20. století*. Praha, Nakladatelství Epoque s.r.o. 2007.s. 39.

⁵⁴ Tamtéž s. 41.

Moi v roce 1986, v tomto roce začal uplatňovat své první reformy také Laos, a Kambodža až o tři roky později tedy v roce 1989. Následovalo období liberalizace, ale také nestability, které vyústilo v krizi, která v roce 1997 ochromila celé území jihovýchodní Asie.

Počátkem tohoto roku začala asijská finanční krize nabývat na síle. Tato krize začala v Thajsku, které patřilo mezi nejvíce postižené státy. Míra zahraničního zadlužení vzrostla ze 100 % na 167 %. Asijské země vykazovaly růst HDP mezi 5-9 % a levná pracovní síla tak lákala investory. Měny těchto zemí byly pevně vázány na americký dolar a kapitál ve velkém množství přicházel z Evropy a Japonska. Propad ceny polovodičů na thajském trhu způsobil rozhodnutí centrální banky uvolnit směnný kurz a thajský baht se propadnul o 18 %. Zadlužení se zvětšilo, následoval masivní odliv kapitálu a mnoho podniků i bank v tomto regionu krachovalo. Miliony lidí ztratily práci a hluboká recese začala pohlcovat celou jihovýchodní Asii. Následoval finanční krach v Rusku, ale naštěstí se tuto krizi podařilo zažehnat díky Mezinárodnímu měnovému fondu a západním zemím. Tato krize nicméně zanechala své stopy a rychlý rozvoj ekonomiky byl v této oblasti zastaven. S odstupem času můžeme říct, že za touto krizí stál velký boom ve finanční oblasti, přehřátí bankovního sektoru a především obrovské množství zahraničních investic.

4.2.1 Kambodža

Kambodža stále patří k nejméně rozvinutým zemím světa. Kambodžská ekonomika se začala obnovovat po pádu režimu Rudých Khmerů. Přejít od centrálně plánované ekonomiky k tržně orientované ekonomice přišel v roce 1995. Do této doby byla průmyslová oblast ve vlastnictví státu. Hlavním odvětvím je stále primární sektor, především zemědělství, které tvoří jednu třetinu HDP. Nejdůležitější plodinou je rýže, kaučuk, batát, káva, juta, bavlna, cukrová třtina a ovoce. Země byla v 70. letech závislá na potravinové pomoci, neboť systém, který se zde snažili Rudí Khmerové nastolit zcela selhal a zaminovaná území po tajné válce situaci jen zhoršovala. Následující desetiletí již docházelo ke zlepšování situace a posledních dvacet let je již Kambodža soběstačná v produkci potravin a slibně se zde rozvíjí i průmysl a obchod.

Průmyslová odvětví, která jsou pro Kambodžu zásadní jsou: oděvní a textilní průmysl, stavebnictví, zpracování dřeva či papírenství. Průmyslové odvětví tvoří 30 % HDP. Většina podniků je vlastněna zahraničními investory. Kambodža je velmi významným světovým vývozcem oděvů. Textilní průmysl má 85 % podíl na kambodžském exportu a je nejdynamičtějším odvětvím země. Významný nárůst byl umožněn díky přílivu zahraničního

kapitálu. Důležitou roli v zemi hraje také cestovní ruch nebo rybolov. Součástí kambodžského exportu je tedy kromě textilu i dřevo, rýže či ryby. V roce 1996 umožnila dohoda s USA Kambodži vyvázet zboží na jejich území. Přístup na americký a evropský trh, který získala v roce 1999, znamenal pro textilní průmysl Kambodži pozitivní převrat. Sektor služeb zaměstnává 28 % obyvatel, avšak jeho podíl na tvorbě HDP je až 41 %. Země byla během první poloviny 20. století turisticky oblíbenou destinací, ale vzhledem k nestabilní a nebezpečné situaci v 70. letech a také uzavření hranic, turismus utrpěl těžkou ránu.

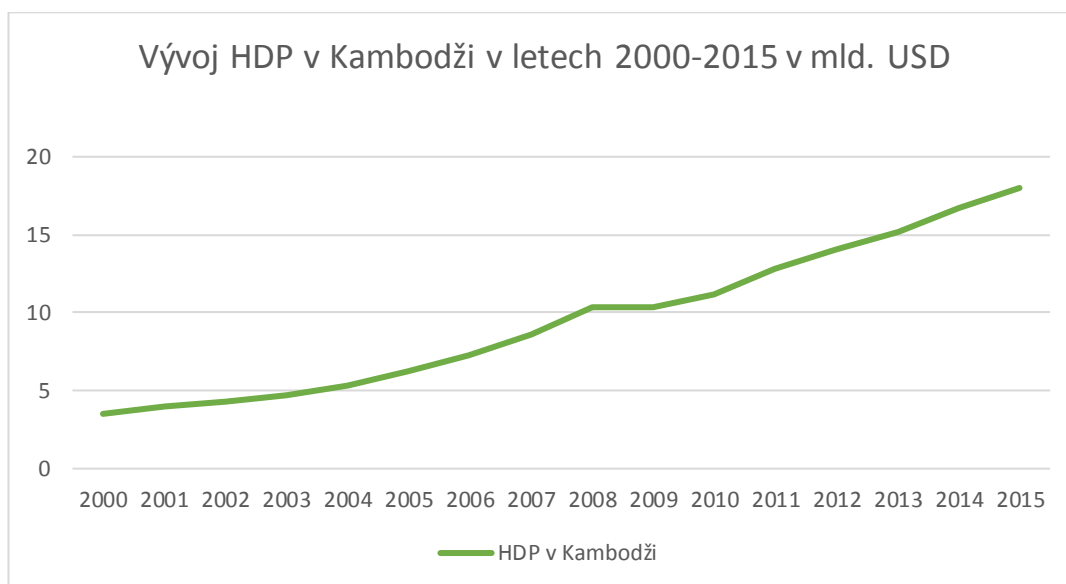
Kambodžská ekonomika roste každým rokem přibližně o 7 %. Hodnota HDP byla, v roce 2015, 18 078 mil. USD a v roce 2016 byla 19 843 mil. USD. Dle údajů za rok 2015 vychází na jednoho obyvatele v přepočtu HDP per capita 1215 USD a za rok 2016 se tato suma rovná 1300 USD. Inflace kolísá za posledních 5 let v rozmezí 4-2 %, nejnižší inflace byla 1,2 % a to v roce 2015, od té doby se opět zvýšila na 2,8 %. Nezaměstnanost je příznivě nízká a je menší než 0,5 %.

Pokud si shrneme situaci vývoje HDP v Kambodži, Laosu a Vietnamu od roku 1975, můžeme sledovat jak jednotlivé historické etapy či zvraty působí na ekonomiku celé země. Rok 1975 je zvolen záměrně, neboť se jedná o rok, kdy oficiálně skončila válka ve Vietnamu, tedy i paralelní tajná válka v Laosu a Kambodži. Tento rok byl ovšem zároveň pro Kambodžu začátkem černého období, vývoj HDP v Kambodži během období vlády Rudých Khmerů zůstal zamrazen na hodnotě 0,7 mld USD. V této době došlo také k oslabení průmyslové výroby, izolaci země a kolektivním pracím. Vzhledem k situaci, která v tomto období panovala se nedal ani žádný růst očekávat. Období kolektivizace a snaha o vytvoření agrární společnosti brzdila celý vývoj země.

Hned následující desetiletí, které je charakteristické vietnamskou přítomností na tomto území, přineslo růst HDP na 2 mld USD. Tento růst byl mírný vzhledem k nákladům na obnovu země. Od roku 1991 do roku 2000 vzrostlo HDP díky nové vládě na 3,5 mld USD. Toto můžeme zdůvodnit prvními demokratickými volbami v roce 1993, díky kterým došlo k uvolnění ekonomiky a značným reformám. Vývoj byl v tomto období poznamenán asijskou krizí, ale přesto měl stoupající tendenci.⁵⁵

⁵⁵ COUNTRYECONOMY.COM, *Cambodia GDP - Gross Domestic Product* [online], [cit. 18. 3. 2018] Dostupné z: <https://countryeconomy.com/gdp/cambodia>.

Graf č. 1: Vývoj HDP v Kambodži v průběhu let 2000-2015.⁵⁶

Graf nám znázorňuje vývoj HDP Kambodži od roku 2000 do roku 2015, kdy se HDP dostalo na 18 mld USD. Za tento nárůst Kambodža vděčí liberalizaci obchodu, zahraničním investicím a také členství v ASEAN. Vzhledem k zaostalosti země zde existuje značný dosud nevyužitý potenciál, který umožňuje další rozvoj.

4.2.2 Laos

Laos patří k nejméně rozvinutým zemím světa. Co se týká infrastruktury, existuje zde pouze základní silniční síť a elektřina je dostupná jen ve městech. Hlavním sektorem je zemědělství, které zaměstnává 70 % pracovní síly. V posledních letech dochází k uvolnění ekonomiky, decentralizaci a otevírání trhu zahraničním investicím. Atraktivita Laosu spočívá především v množství přírodních zdrojů ve formě lesů, minerálů, ale také v levné pracovní síle, kterou mohou případní investoři využít. Problémem však je nevyvinutá infrastruktura a pozůstatky tajné války v podobě nevybuchlých bomb. Náklady na odminovávání tohoto území jsou velmi vysoké, odhaduje se, že by se likvidace mohla vyšplhat až na 16 mld. USD. Laos je naštěstí v této oblasti v rámci rozvojové pomoci podporován a ve vlastním vládním programu Lao National Unexploded Ordnance programme má každoročně budget kolem 8 000 000 USD.

Mezi roky 1964-1973 bylo svrženo v Laosu 270 milionů kazetových bomb, z nichž 80 milionů nevybuchlo. Nevybuchlá munice se nachází v jedné čtvrtině vesnic a od

⁵⁶ COUNTRYECONOMY.COM, *Cambodia GDP - Gross Domestic Product* [online]. Op. cit.

konce tajné války, zemřelo v Laosu 29 506 obyvatel následkem výbuchu a 21 019 bylo zraněno.⁵⁷ Téměř polovinu obětí tvoří děti, neboť munice má tvar míčku a děti si často spletou bombu s hračkou. Nemožnost obdělávat půdu v těchto oblastech zhoršuje tamní situaci spojenou s podvýživou a chudobou a brzdí růst ekonomiky. Čtyřicet procent dětí v Laosu je postiženo zakrslým vzrůstem následkem nedostatečné výživy. V roce 2016, Barack Obama navštívil Laos a přislíbil 90 milionů dolarů na pomoc odstranění nevybuchlých bomb.⁵⁸

Od roku 1987 došlo v Laosu k několika změnám mezi které patřila cenová liberalizace, zemědělci získali právo využívat půdu, ale stále nemohli být vlastníky. Půda byla státní a podniky mohly produkovat centrálně stanovené množství výrobků. Byl změněn daňový systém, který ovšem snížil příjmy státního rozpočtu. Banky poskytovaly úvěry státním podnikům, které příliš svůj dluh nesplácely, a tak se banky schylovaly ke zvýšení množství peněz v oběhu. Míra inflace byla v této době kolem 30 %. Byly umožněny zahraniční investice, které byly podpořeny daňovými úlevami. Ekonomika však byla stále slabá. V roce 1991 s příchodem nové ústavy bylo umožněno soukromé vlastnictví, začala privatizace, která přispěla k tomu, že spousta podniků přešla do rukou zahraničních investorů. Úplné odstranění překážek zahraničního obchodu přišlo se vstupem Laosu do ASEAN v roce 1997.

Přechod od centrálního plánování k tržně orientované ekonomice započal ve stejnou dobu jako v sousedním Vietnamu. Program Nový ekonomický mechanismus NEM znamenal částečnou cenovou liberalizaci, zrušení státního monopolu v distribuci statků, rozdělení centrálního a komerčního bankovního systému či otevření se zahraničním investicím. Úvěrové podmínky pro soukromý i státní sektor byly sjednoceny a byla vytvořena banka pro podporu zemědělců.

V Laosu převažuje inklinace k čínskému trhu, což je pochopitelné vzhledem k minulosti a politickým vztahům. Hlavními partnery jsou v rámci exportu tyto země: Čína, Thajsko, Vietnam, Japonsko, Německo, Indie, Velká Británie, Austrálie, Nizozemsko a Itálie. V roce 2015, činil export 4387 mil. USD, byl tedy o 2116 mil. USD nižší, než dovoz, který činil 7533 mil. USD. Hlavními dovozci jsou: Thajsko, Čína, Vietnam, Jižní Korea, Japonsko,

⁵⁷ LANDMINE AND CLUSTER MUNITION MONITOR, *Lao PDR* [online], 2015 [cit. 15. 3. 2018] Dostupné z: <http://www.the-monitor.org/en-gb/reports/2014/lao-pdr/casualties-and-victim-assistance.aspx>.

⁵⁸ REBECCA WRIGHT, *United States Laos Secret War* [online], 2016 [cit. 15. 3. 2018] Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2016/09/05/asia/united-states-laos-secret-war/index.html>.

Německo, Finsko, Indie, Austrálie, Honkong. Mezi nejčastější suroviny pro vývoz jsou: rýže, surové dřevo, kaučuk, tabák, káva, kukuřice, žezivo, měděná ruda či rafinovaná měď. Mezi dovozní suroviny patří: rafinovaná ropa, osobní a nákladní automobily, drůbeží a hovězí maso nebo zlato.⁵⁹

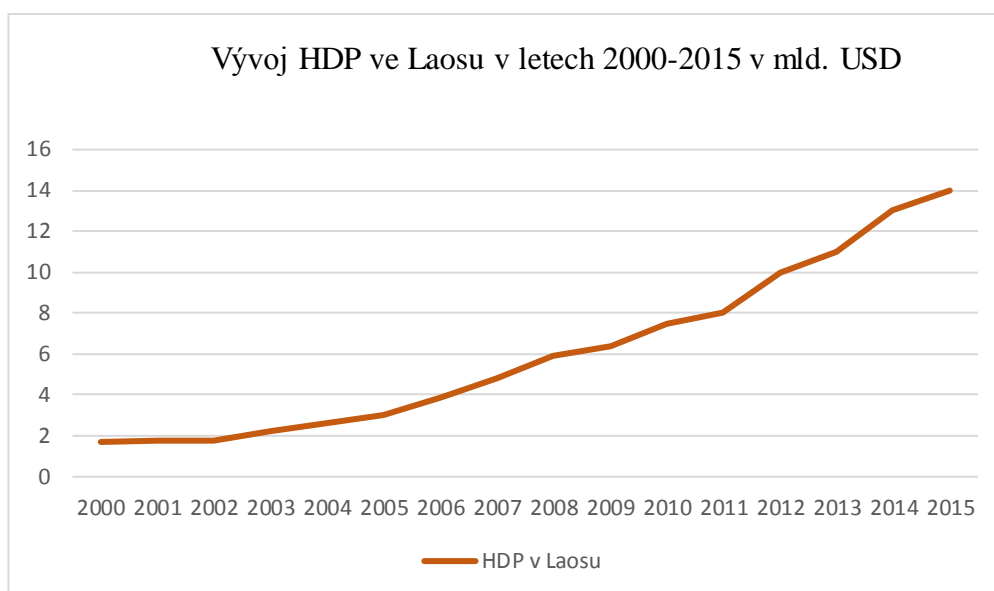
V rámci přímých zahraničních investic se v Laosu nejvíce angažuje Čína, která zde během let 1989-2015 investovala do 834 projektů celkem za 5 484 mil. USD. Na druhém místě se nachází Thajsko, dále Vietnam, Jižní Korea, Francie, s 490 mil. USD a USA obsazuje až šestou pozici s investovanými 149 mil. USD. Nejvíce podporovanými odvětvími jsou výroba elektrické energie, důlní průmysl a zemědělství.

Nezaměstnanost je nízká během let 2011-2014 byla 1,4 % a v roce 2015 mírně vzrostla na 1,5 %. Inflace se od roku 2011 dostala do přijatelné klidové meze a v roce 2015 byla 1,28 % oproti inflaci v roce 2011, která byla 7,6 %. Výše HDP Laosu, v roce 2015, dosahovalo 14 mld. USD a v přepočtu na jednoho obyvatele se tedy rovnal 1947 USD. Nicméně i přes růst HDP, který je 7-8 % za posledních pět let je Laos stále závislý na zahraniční pomoci. Zahraniční zadluženost postupně stoupá. Za rok 2014 činila zahraniční zadluženost státu 6064 mil. USD a v roce 2015 6495 mil. USD. Tato vysoká míra zadlužení v Laosu je velmi nebezpečná a bez ochranných opatření by se mohla zvrhnout v podobnou krizi jako byla před dvaceti lety Asijská finanční krize.

Vývoj HDP v Laosu od roku 1975 se rozvíjí postupně, do roku 2006 rostl pomalejším tempem, než vývoj HDP v sousední Kambodži. Nicméně z 0,2 mld USD v roce 1975 se ekonomika vyšplhala na 14 mld USD v roce 2015. V následujícím grafu můžeme sledovat vývoj HDP od roku 2000 do roku 2015. Když porovnáme nárůst HDP v letech 1995-2005 musíme konstatovat, že následující desetiletí bylo mnohem prospernější. Rozdíl necelých 2 mld USD v letech 1995-2005 se změnil na rozdíl 11 mld USD v letech 2005-2015. Tímto skokem se začíná ekonomicky přibližovat Kambodži, která byla řadu let předtím výkonější než Laos.

⁵⁹ BUSINESSINFO.CZ, *Laos: zahraniční obchod* [online], [cit. 15. 3. 2018] Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/laos-zahranicni-obchod-a-investice-18733.html#sec6>.

Graf č. 2: Vývoj HDP v Laosu v průběhu let 2000-2015.⁶⁰

Laos plánuje využít své říční bohatství a stát se předním dodavatelem energie v jihovýchodní Asii. Obrovská vodní elektrárna Xayaburi Dam, jejíž stavba byla zahájena v roce 2012 by měla být otevřena v roce 2020 a měla by přinést Laosu velké zisky. Hlavním odběratelem by se mělo stát Thajsko, Vietnam a Kambodža. Využití potenciálu Mekongu v hydroenergetice by tak mohlo přinést Laosu nezanedbatelné příjmy.

4.2.3 Vietnam

V roce 1986 začaly ve vietnamské ekonomice platit nová pravidla a bylo rozhodnuto o přechodu z centrálně plánové ekonomiky na socialistickou tržně orientovanou ekonomiku. Začala podpora soukromého vlastnictví farem a továren, ekonomická regulace byla uvolněna a také byly povoleny zahraniční investice. Stát si však i přes to ponechal kontrolu nad některými strategickými odvětvími. Program *Moi Doi* znamenal pro Vietnam větší podporu zemědělství, rozvoj zahraničního obchodu, ale především obrovský nárůst zahraničních investic. Reformy vešly v platnost, ale k jejich promítnutí do ekonomiky došlo až o tři roky později.

Nová ústava z roku 1992 uznala soukromé vlastnictví a ustanovila Vietnam jako zemi se státem řízenou, socialistickou tržně orientovanou ekonomiku. Hlavním rozdílem byl vznik soukromého sektoru podnikání. Zemědělci mohli svobodně obhospodařovat svoji půdu a produkty následně volně prodávat. Na tuto změnu navázalo také zrušení regulace cen

⁶⁰ COUNTRYECONOMY.COM, *Laos GDP - Gross Domestic Product* [online], Op. cit. 18. 3. 2018.

zemědělské produkce, čímž se značně zvedla životní úroveň obyvatel. Soukromý sektor byl ovšem daňově i úvěrově znevýhodňován, ale nedostatek kapitálu byl financován za pomoci zahraničních investic. Reformami prošla řada zákonů, ať už se jednalo o zákoník práce, reformu státní správy či zákon o sociálním pojištění. Došlo také k cenové liberalizaci, což ovšem vedlo k následnému zvýšení inflace.

Bankovní sektor poskytoval často neefektivní půjčky státním podnikům za lepších podmínek, což vedlo ke zhoršení přístupu ke kapitálu soukromým subjektům. Kvůli snížení příjmů státního rozpočtu, ke kterému došlo zrušením přímých státních dotací, čerpaly státní podniky peníze z bankovního sektoru ve formě půjček. Státní podniky však nebyly v mnoha případech schopny své dluhy splácet a začátkem roku 1997 došlo ke krachu některých komerčních bank. Státní rozpočet byl deficitní a ani nově přijaté daňové reformy nebyly příliš účinné. V tomto roce došlo také k umožnění vnější směnitelnosti měny. Zahraniční pomoc od Mezinárodního měnového fondu, Asijské rozvojové banky či Světové banky zvyšovala zahraniční dluh a země se stávala ještě více závislou na zahraničních zdrojích.

Ve Vietnamu se nachází značné nerostné bohatství. Většina obyvatelstva pracuje v zemědělském sektoru. Vietnam obsazuje čtvrté místo v produkci rýže ve světě, druhé místo v produkci kávy, první místo v produkci pepře. Zároveň se Vietnam řadí na druhé místo v exportu rýže. Významný je zde také rybolov. Vietnamské hospodářství je v režimu transformujících se ekonomik od roku 1986, kdy se z centrálně řízené ekonomiky a agrárního státu mění ve více průmyslovou tržně orientovanou ekonomiku. Mezi lety 2016 a 2017 byl roční nárůst HDP 6,3 %. Jedním z ekonomických důsledků, který zde zanechalo období francouzské koloniální správy je rozšíření kaučukových plantáží ve Vietnamu, které zde byly založeny francouzským výrocm pneumatik firmou Michelin. Vietnam zaujímá jednu z předních příček v produkci této suroviny.

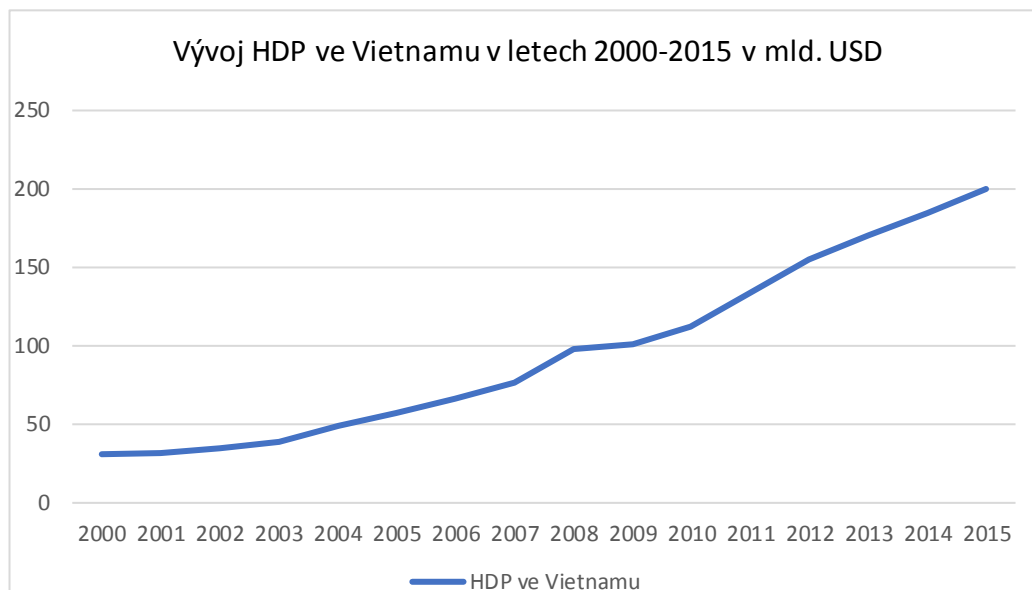
Mezi nejvýznamnější průmyslová odvětví ve Vietnamu se řadí textilní průmysl, obuvnictví či potravinářský průmysl. Na tvorbě HDP se podílí nejvíce sektor služeb 45 %, dále průmysl 36 % a na posledním místě zemědělství 18 %.⁶¹

Vietnam zažil největší ekonomický skok v porovnání s jeho sousedy Laosem a Kambodžou. V roce 1975 byla výše jeho HDP 3,9 mld USD a v roce 2015 se dostala až na

⁶¹ STATISTA.COM, *Vietnam: Distribution of gross domestic product GDP* [online], [cit. 31. 3. 2018] Dostupné z <https://www.statista.com/statistics/444611/vietnam-gdp-distribution-across-economic-sectors/>.

200 mld USD, což je přibližně 10x více než dosahují Laos či Kambodža. Největší nárůst můžeme zaznamenat opět mezi lety 2005-2015, kdy nárůst dosahoval 143 mld USD.

Graf č. 3: Vývoj HDP ve Vietnamu v průběhu let 2000-2015.⁶²

Společné znaky přechodu k tržně orientované ekonomice ve všech třech zemích, který probíhal počátkem 90. let byly: liberalizace cen, odstranění bariér vnitřního trhu, privatizace, reformy bankovního systému, nárůst zahraničních investic a vysoká inflace. Uvolnění cen bylo provázáno vysokou inflací, která byla ve Vietnamu v roce 1989 34,7 %, v Laosu 61,3 % a v Kambodži 63,8 %. Nejvyšší inflace byla v Kambodži v roce 1991, kdy dosáhla hodnoty 191 %. Vietnam trpěl inflací 453 % v roce 1986, což nepochybně bylo hlavním podnětem k reformnímu programu *Moi Doi* a Laos utrpěl v následku asijské finanční krize v roce 1999 inflaci rovnou 128 %.⁶³

Pro lepší orientaci a možnost srovnání uvádím následující vybrané ekonomické ukazatele všech tří zemí za rok 2015 v porovnání s Francií.

⁶² COUNTRYECONOMY.COM, *Vietnam GDP - Gross Domestic Product* [online], [cit. 18. 3. 2018] Dostupné z: <https://countryeconomy.com/gdp/vietnam>.

⁶³ KNOEMA.COM, *Inflation rate* [online], [cit. 31. 3. 2018] Dostupné z: <https://knoema.com/search?query=laos%20inflation>.

Tabulka č. 1: Srovnání vybraných ekonomických ukazatelů daných zemí s údaji za rok 2015.⁶⁴

Země	HDP	HDP roční růst	Nezaměstnanost	Celková zadluženost
Francie	2 682 mld. USD	1,8 %	10,6 %	2 613 mld. USD
Kambodža	18 mld. USD	7 %	0,5 %	6,492 mld. USD
Laos	14 mld. USD	7,4 %	1,5 %	8,090 mld. USD
Vietnam	200 mld. USD	6 %	3,29 %	116,2 mld. USD

Z výše uvedené tabulky nám vyplývá, že nejzadluženější zemí je Francie a stejně tak má nejvyšší procento nezaměstnaných, nadruhou stranu má nejvyspělejší ekonomiku. Pokud přepočteme celkovou zadluženost (zahraniční a veřejný dluh) s ohledem na HDP, ve Francii se jedná o 96 %, ve Vietnamu o 62 %, v Laosu o 57 % a v Kambodži o 35 %. Velkým problémem v oblasti a pozůstatkem války v Indočíně zůstává zaminované území či kontaminovaná půda. Mutace, které způsobilo použití agentů v oblasti, připravily země o spoustu potenciální pracovní síly. Můžeme tedy konstatovat, že pokud by v těchto zemích nedošlo k těmto válkám byla by jejich ekonomika mnohem rozvinutější.

4.3 Jazykové důsledky

Asie je jednou z oblastí celého světa, kde se nachází nejméně států používajících francouzštinu. Francouzština zastoupená na asijském kontinentu tvoří pouze 1 % z celkového počtu frankonních obyvatel.⁶⁵ Pouze 1 823 000 lidí žijících v této oblasti se v současné době učí francouzštinu, což reprezentuje 0,2 % obyvatelstva celé Asie⁶⁶. Jak můžeme vidět

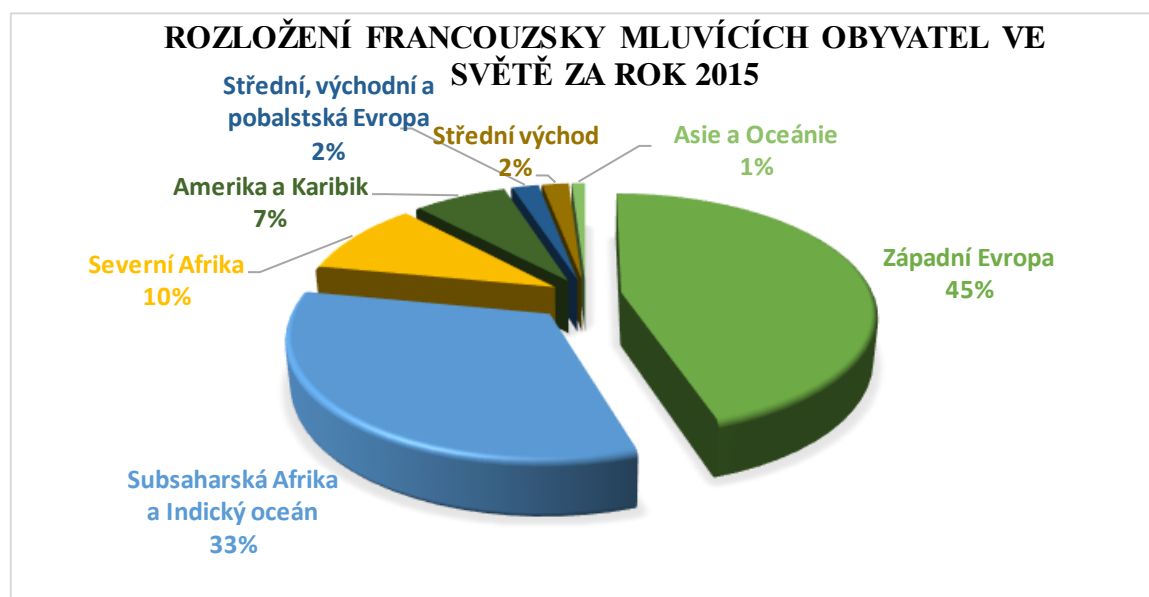
⁶⁴ TRADING ECONOMICS, *economic data* [online], [cit. 16. 3. 2018] Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/laos/gdp-growth-annual>.

⁶⁵ ORGANISATION INTERNATIONALE DE LA FRANCOPHONIE, *Rapport OIF, La langue française dans le monde*, 2014, [online], [cit. 15. 2. 2018] Dostupné z: <https://www.francophonie.org/Langue-Francaise-2014/projet/Rapport-OIF-2014.pdf>.

⁶⁶ FRANCE DIPLOMATIE, *Feature: La Francophonie in Asia* [online], [cit. 9. 2. 2018] Dostupné z: https://web.archive.org/web/20090502233106/http://www.diplomatie.gouv.fr/en/france_159/label-france_2554/label-france-issues_2555/label-france-no.-30_4398/feature-francophonie-in-asia_4517/tour-of-asia-french-speaking-countries_7349.html.

v následujícím grafu francouzština na asijském území tvoří pouze velmi malou část z celkového počtu francouzsky mluvících obyvatel.

Graf č.4: Rozložení francouzsky mluvících obyvatel ve světě za rok 2015.⁶⁷

Země s nejvíce rozšířenou znalostí francouzštiny jsou právě země bývalé Indočíny Vietnam⁶⁸, Laos⁶⁹ a Kambodža⁷⁰. Tyto země jsou zároveň členskými státy mezinárodní organizace Frankofonie. Jižní Korea a Thajsko, které má také nezanedbatelný podíl frankofonních obyvatel, jsou pozorovatelskými zeměmi pro oblast Asie, avšak Thajsko bylo aktuálně dočasně vyloučeno. Francouzština již dlouhodobě ztrácí svoji pozici v Asii. Po dekolonizaci Indočíny řada francouzsky mluvícího obyvatelstva emigrovala. Francouzština byla potlačena na úkor nových úředních jazyků a později také kvůli nově se šířícímu významu a vlivu angličtiny. Přesto, stále v těchto zemích bývalé francouzské kolonie najdeme francouzsky mluvící obyvatele a francouzština zůstává hojně vyučovaným cizím jazykem.

⁶⁷ ORGANISATION INTERNATIONALE DE LA FRANCOPHONIE, Rapport OIF, *La langue française dans le monde*, 2014, [online] Op. Cit.

⁶⁸ Přistoupil v roce 1970.

⁶⁹ Přistoupil v roce 1972.

⁷⁰ Přistoupila v roce 1991.

Tabulka č. 2: Statistické srovnání počtu obyvatel vybraných států a frankofonního obyvatelstva z roku 2015.⁷¹

Státy jihovýchodní Asie	Počet obyvatel v roce 2015	Počet frankofonních obyvatel	Procentuální vyjádření %
Kambodža	15 677 000	423 000	3 %
Laos	7 020 000	190 000	3 %
Vietnam	93 387 000	654 000	0,7 %
Thajsko	67 401 000	556 000	0,8 %

Jak můžeme vidět v tabulce, francouzštinu dnes ovládá 0,7 % vietnamské populace, což v číslech znamená 654 000 Vietnamců, z nichž většinou část tvoří starší lidé, kteří své vzdělání získali ještě před získáním nezávislosti.⁷² Druhým největším frankofonním státem je Thajsko, kde se dle našich statistických údajů nachází 556 000 francouzsky mluvících obyvatel. V Laosu byla francouzština hlavním jazykem ve školství déle než ve Vietnamu a to až do roku 1953, kdy se laoština stala jediným úředním jazykem. Francouzština se v Laosu narozdíl od Vietnamu a Kambodži udržela nejdéle, díky přetrvávajícím politickým vztahům s Francií. Spolu s koncem války ve Vietnamu se tato situace ovšem změnila. Řada úředníků či členů vlády emigrovala do zahraničí a došlo k poklesu francouzsky mluvícího obyvatelstva Laosu. V dnešní době se v Laosu nachází přibližně 190 000 frankofonních obyvatel. Od roku 2010 byl ovšem zaznamenán značný růst počtu studentů učících se francouzštinu, ten byl zapříčiněn reformou školství z roku 2009 o zavedení výuky dvou cizích jazyků. V Kambodži k této reformě ve školství došlo již o rok dříve a francouzština je v tomto státě zastoupena 3% obyvatelstva, tedy téměř půl milionem mluvčích.

Co se týká oficiálních jazyků států na území bývalé Indočíny, Khmerština a Vietnamština patří do skupiny austroasijských jazyků a podskupiny mon-khmerských jazyků.

⁷¹ ORGANISATION INTERNATIONALE DE LA FRANCOPHONIE, Rapport OIF, *La langue française dans le monde*, 2014, [online], [cit. 15. 2. 2018] Op. cit.

⁷² DANIEL MODARD, *Du français au vietnamien: L'histoire d'un pays se lit aussi dans sa langue* [online], [cit. 12. 2. 2018] Dostupné z: https://gerflint.fr/Base/Mekong_Dic/introduction.pdf.

Pro tyto jazyky je charakteristické velké množství samohlásek a převaha prefixů a infixů namísto sufixů.⁷³ Laoština patří do skupiny thajsko-kadajských jazyků a nejbližší má právě k thajštině.

4.3.1 Khmerština

Khmerština nebo také kambodžština je úředním jazykem Kambodže. Je druhým nejvíce zastoupeným jazykem austroasijské skupiny jazyků hned po vietnamštině. Používá vlastní khmerské písmo a předpokládá se, že je prvním jazykem mon-khmerské jazykové rodiny. Jako jediná z níže popsaných jazyků není tónovým jazykem. Khmerština obsahuje 33 souhlásek a 26 samohlásek a řadí se k izolačním jazykům. Khmerština je založena na bázi páli a sanskrtu, tedy jazyků, kterými byly psány náboženské buddhistické texty a je ovlivněna současnými jazyky jako je thajština, vietnamština a do jisté míry i francouzština.

V khmerštině můžeme najít slova pocházející z francouzštiny. Řada těchto slov prošla fonetickými změnami. Příklady khmerských slov pocházejících z francouzštiny ve fonologickém přepisu a s českým ekvivalentem: *courtier* - /couthé/ - dohazovač, *police* - /polih/ - policie, *sirop* - /sro ou tro/ - sirup. Slovo šéf francouzsky *chef* dalo vzniknout khmerskému ekvivalentu /saèp/, protože fonetické [ʃ] v khmerštině neexistuje, a tak bylo nahrazeno za [s], které je velmi blízké. Stejným procesem dochází ke změně [f] za [p].⁷⁴

4.3.2 Laoština

Laoština je úředním jazykem Laosu a používá ji 4,7 milionu obyvatel Laosu a přibližně 15 milionů obyvatel Thajska. Laoština používá k zápisu vlastní laoské písmo, které se řadí k typu abugida, což je smíšeně slabičné hláskové písmo.⁷⁵ Laoská abeceda se skládá z 38 souhlásek a 27 samohlásek. Jedná se o tónový jazyk. Gramatika je velmi jednoduchá nerozlišují se velká písmena ani jednotlivé věty nejsou od sebe odděleny. Tento jazyk má pět dialektů, které odpovídají regionům: Vientiane, Luang Prabang – severní oblast, Xieng Khouang - severovýchod, Khammouane – centrální oblast a Pakse/Champassak – jižní část.

⁷³ POKORNÝ, Jan a Juraj HANULIAK. *Lingvistická antropologie: jazyk, mysl a kultura*. Praha: Grada, 2010. s. 174.

⁷⁴ JEAN-MICHEL FILIPPI, *Français-khmer, des emprunts mais pas de mariage* [online], [cit. 16. 2. 2018] Dostupné z: <https://www.swissinfo.ch/fre/fran%C3%A7ais-khmer--des-emprunts-mais-pas-de-mariage/26421770>.

⁷⁵ SLOVNÍK CIZÍCH SLOV, [online], [cit. 16. 2. 2018] Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/abugida>.

Jejich rozdílnost je jak v přízvučnosti, výslovnosti, tak i ve slovní zásobě.⁷⁶ Laoština je velmi rozšířeným jazykem také na severovýchodě Thajska.

4.3.3 Vietnamština

Úředním jazykem Vietnamu je vietnamština, je nejvíce zastoupeným jazykem ze skupiny austroasijských jazyků. Je to izolační jazyk to znamená, že je používán bez affixů a je tvořen především jednoslabičnými slovy. Dalším charakteristickým znakem je ten, že se jedná o analytický jazyk, kde se gramatické kategorie vyjadřují především pomocí pomocných slov jako jsou například předložky. Hlavním rysem vietnamštiny je ten, že se jedná o tónový jazyk. Existují v ní pouze kořenové morfémy a gramatické vztahy se vyjadřují pomocnými slovy. Vietnamštinu užívá 88-90 % obyvatelstva Vietnamu, tedy kolem 86 milionů mluvčích a dále 3 miliony Vietnamců žijících v cizině.⁷⁷ Vietnamština je třináctým nejrozšířenějším jazykem⁷⁸ ve světě dle počtu mluvčích. Hlavním rozdílem mezi vietnamštinou, laoštinou a khmerštinou je ten, že vietnamština používá latinku. Dříve se k zápisu používaly čínské či vietnamské znaky, ty však byly složité. Právě díky francouzským kolonialistům se latinka ve Vietnamu nejvíce rozšířila. Rozdíl mezi francouzštinou a vietnamštinou je znatelný, neboť francouzština patří do skupiny indoevropských jazyků.

Vietnamština je analytickým jazykem a má tři dialekty (severní – Hanoj, střední - Hué a jižní - Saigon), což souvisí s velkými vzdálenostmi a historickým dělením země (Tonkin, Annam, Kočinčina). Slabika může mít až šest tónů, které jsou značeny různými diakritickými znaménky a gramaticky nemá ohebné slovní druhy.⁷⁹ Vietnamština byla ovlivněna čínštinou, thajštinou a francouzštinou. Slova jsou většinou jednoslabičná, víceslabičná slova jsou spíše výjimkou. Během koloniálního režimu byla francouzština administrativním jazykem a také jazykem vzdělávání, právě díky tomuto získala své

⁷⁶ LUANGPRABANG-LAOS, *La langue lao*, [online], [cit. 16. 2. 2018] Dostupné z: <https://www.luangprabang-laos.com/-La-langue-Lao->.

⁷⁷ FRANCE DIPLOMATIE, E.de L., *La Francophonie in Asia* [online], [cit. 12. 2. 2018] Dostupné z: <http://www.inalco.fr/langue/vietnamien>.

⁷⁸ FRANTIŠEK ČERMÁK, *Jazyk a jazykověda přehled a slovník*, [online], [cit. 12. 2. 2018] Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=mC9ZBAAAQBAJ&pg=PA77&lpg=PA77&dq=vietnam%C5%A1tina+po%C4%8Det+mluv%C4%8D%C3%ADch&source=bl&ots=VIIbRulz_O&sig=DaOeKKW_ic_eQiHVJrWzgZvk9NY&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwiL9r3oqqDZAhVS56QKHbS4DiUQ6AEIUDAH#v=onepage&q=vietnam%C5%A1tina%20po%C4%8Det%20mluv%C4%8D%C3%ADch&f=false.

⁷⁹ MAGAZÍN O JAZYKOVÉM VZDĚLÁVÁNÍ, STUDIU, PŘEKLADECH, TLUMOČENÍ A PRÁCI V ZAHRANIČÍ, *Vietnamština* [online], [cit. 12. 2. 2018] Dostupné z: <http://www.jazyky.com/vietnamstina/>.

významné postavení v dnešní vietnamštině. Výpůjčky z francouzštiny prošly následnou „vietnamizací“, což znamená, že byly přizpůsobeny fonetickými znaménky pro vyznačení příslušnosti k danému tónu a byl upraven pravopis pomocí oddělení slabik.⁸⁰ Počet výpůjček z francouzštiny v dnešním slovníku tvoří 3917.⁸¹

Právě díky tomu, že byla Vietnamština ovlivněna Francouzštinou obsahuje slova francouzského původu. V následujícím odstavci uvedu některé z nich spolu s jejich českými ekvivalenty: *sơ mi* - chemise - košile, *cà vạt* - cravate - kravata, *ba lê* - ballet - balet, *măng tô* - manteau - kabát, *ghế đì văng* - divan - gauč, *sô cô la* - chocolat - čokoláda, *bích quy* - biscuit - sušenka, *bia* - bière - pivo, *xúc xích* - saucisse - klobása, *cà phê* - café - kafe, *phim* - film - film, *cá moruy* - morue - treska, *pho mát* - fromage - sýr, *cái va li* - valise - kufr, *xi nê* - cinéma - kino, *ban công* - balcon - balkón, *ô tô* - auto - auto, *búp bê* - poupée - panenka, *xà bông*, *xà phòng* - savon - mýdlo, *áp phích* - affiche - plakát, *ga* - gare - stanice, *cà rốt* - carotte - mrkev, *giam bông* - jambon - šunka, *xi rô* - sirop - sirup, *xúp* - soupe - polévka, *cê rô/zé ro* - zéro - nula...⁸²

Velmi častým jevem byl také proces zkracování slov z francouzštiny do jednoslabičné či dlouslabičné verze. Tímto procesem získaly tato slova vietnamskou podobu. Jednalo se buď o zachování poslední slabiky, která byla přízvučná, tedy aferézu nebo byla naopak zachována počáteční slabika a slova vznikla apokopou. Pokud se jedná o slova vzniklá aferézou můžeme zmínit například tato: *origine* – *gin*, *haricot vert* – *cô ve*, *aiguille* – *ghi*.⁸³ Slova vzniklých apokopou je méně a případ vynechání prostřední slabiky je ještě vzácnější. Z této poslední kategorie bychom mohli zmínit slovo *carabine* – *các-bin*.

Vzhledem k neexistujícím vietnamským ekvivalentům ke skupinám francouzských souhlásek jako jsou například /st/, /br/, /str/, /tr/, /pl/, /bl/, /fl/, /gl/, /kl/, /br/, /kr/, /fr/... dochází k přizpůsobení vietnamské výslovnosti. V případě skupin souhlásek tvořených ze souhlásky následované souhláskou /l/ zůstává zachována souhláska /l/. Jako

⁸⁰ DANIEL MODARD, LAURENCE VIGNES, Université de Rouen, *Du français au vietnamien: L'histoire d'un pays se lit aussi dans sa langue* [online], [cit. 14. 2. 2018] Dostupné z: https://gerflint.fr/Base/Mekong_Dic/introduction.pdf.

⁸¹ Tamtéž.

⁸² PROJET BABEL, *VIETNAMIEN - Mots d'origine française ou faciles à retenir* [online], 2007 [cit. 12. 2. 2018] Dostupné z: <http://projetbabel.org/forum/viewtopic.php?t=11860>.

⁸³ DANIEL MODARD, LAURENCE VIGNES, Université de Rouen, *Du français au vietnamien: L'histoire d'un pays se lit aussi dans sa langue*. Op. cit.

příklad můžeme uvést například: /bl/ *bleu* – *lo*. V případě skupin souhlásek tvořených s následnou souhláskou /r/ dochází k jejímu potlačení. Toto můžeme sledovat například ve slově *phanh* pocházející z francouzského *frein*, kde je přítomná skupina souhlásek /fr/.⁸⁴

Nejvíce jazykově ovlivněnou zemí je bezpodmínečně Vietnam. Slova přejatá z francouzštiny můžeme najít nejvíce právě ve vietnamštině a používání latinky je nezvratitelným důkazem francouzského vlivu.

4.4 Kulturní důsledky

Vliv francouzské kolonizace a dekolonizace můžeme najít také v jiných oblastech, francouzská přítomnost měla vliv na školství, kulturu národa a v neposlední řadě, interakce Francouzů a obyvatel Indočíny ovlivnily či dokonce zapříčinily různé migrační vlny. Na začátku 20. století byl v Indočíně zaveden francouzský školní systém. První tři roky se děti ve Vietnamu učily přepisovat vietnamštinu do latinky. Školství však nebylo příliš rozšířené a nebyl na něj kladen důraz, a proto v této době bylo 90 % obyvatelstva negramotné. V Laosu, po skončení druhé světové války bylo v zemi pouze 10 % populace se základním vzděláním.⁸⁵

V severní Vietnamské demokratické republice zůstalo po roce 1954 gymnázium Albert-Sarraut jako jediná škola západního typu, což Francouzům přineslo určité privilegované spojení se státem, který byl považován západními zeměmi za nepřítele. Toto gymnázium pozbylo funkčnosti 10 let poté, kdy došlo k neshodě mezi Francouzi a Vietnamci o povaze a dalším směřování tohoto gymnázia. Na jihu země byla situace pro Francouze pozitivnější a řada Vietnamců zde na francouzských gymnáziích studovala. Přitažlivost francouzských škol v Jižním Vietnamu dávala v této době Francouzům jistou výhodu před rostoucím vlivem Američanů. V 60. letech byly školy zestátněny a po spojení Vietnamu začal francouzský vliv rázně upadat. Samotní Vietnamci, kteří prošli francouzským vzdělávacím systémem hodnotí tento systém jako úspěšný.⁸⁶

Neméně významné důsledky francouzské kolonizace Indočíny můžeme najít také v oblasti gastronomie. Jedním z příkladů je velmi známá asijská polévka pho. Vietnamci

⁸⁴ DANIEL MODARD, LAURENCE VIGNES, Université de Rouen, *Du français au vietnamien: L'histoire d'un pays se lit aussi dans sa langue*. Op. cit.

⁸⁵ DOLEŽAL, Ivan. *Laos*. Vydání I. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1967, 52 s. Zeměmi světa.

⁸⁶ NGUYEN THUY PHONG, *L'école française au Vietnam* [online], 2007 [cit. 16. 3. 2018] Dostupné z: <https://tel.archives-ouvertes.fr/tel-00932439/document>.

nebyli zvyklí chovat krávy na maso. Kráva byla vnímána jakožto posvátné zvíře hinduismu, který je převládajícím náboženstvím v Indii, velmi blízké francouzské Indočíně. Vietnamci přejali od Francouzů různé recepty na přípravu hovězího masa a z jednoho z nich vznikla právě slavná polévka Pho. Podobnost francouzské polévky pot au feu a vietnamské polévky pho spočívá jak v ingrediencích, tak i v samotném názvu. Pochoutky v Kambodži, mezi které se řadí pavouci či červi zřejmě Francouzům nevadily, oba národy holdují kulinářsky připraveným žábám, což tyto dvě kultury spojuje. Kambodžané na rozdíl od ostatních národů jihovýchodní Asie převzali od Francouzů konzumaci baget, paštik, másla, mrkve či brambor. Ve všech třech těchto zemích se konzumuje převážně rýže, ryby a kokosové mléko. Laoská kuchyně je velmi podobná thajské kuchyni, můžeme se zde setkat s chilli nebo zázvorem, ale jídla jsou méně ostrá než u sousedních Thajců.

Vietnamské tradice jsou odvozeny převážně od náboženství, které se na území Vietnamu objevilo nejdříve, tedy od buddhismu, ale jsou také ovlivněny konfucianstvím či taoismem. Vietnamci věří, že duše jejich předků přežijí i po smrti lidí a dále chrání své potomky. Největších oslav se těší vietnamský Nový rok, který se slaví první den prvního měsíce lunárního roku, což odpovídá rozmezí 21. ledna až 21. února. Vietnamci věří, že v tento den se duše jejich předků vrací na zemi. Roky jsou pojmenovány názvy zvířat. Těchto roků je dvanáct, stejně jako měsíců a odpovídají roku krysy, buvola, tygra, zajíce, draka, hada, koně, opice, kohouta, psa a vepře. Toto rozdělení je stejné jako v čínském kalendáři. Vietnamská povaha je především optimistická a negativní emoce nedávají najevo. Rodina je pro ně na prvním místě a hlavou rodiny je muž, na ženský názor není příliš kladen důraz. Celý jejich život se točí kolem práce, vzdělání, rodiny či náboženství. V tomto kontextu můžeme vidět spoustu odlišností s francouzským způsobem života.

Dalším kulturním fenoménem je migrace. V průběhu kolonizačního období a následného období po dekolonizaci můžeme registrovat různé důvody k migraci. Zpočátku docházelo k migraci do Francie za prací, studiem či jako posila francouzské národní armády během dvou světových válek. Opačným směrem fungovala migrace v nižší koncentraci a především docházelo k dosazování francouzského obyvatelstva do státní správy. Jakmile Francie ztratila svůj vliv v Indočíně došlo k přesunu obyvatelstva sympatizujícího s jedním či druhým režimem. Samostatnou kapitolou je pak období od poloviny 20. století, kdy se svět začal dělit podle politických ideologií, které stály za největší válkou na daném území a s ní související nejpočetnější diasporou.

4.4.1 Migrace do Francie

Během první světové války odešlo do Francie hledat práci 50 000 Vietnamců a dalších 50 000 sloužilo v armádě. Častým jevem bylo také, že obyvatelé Indočíny odjížděli studovat právě do Francie. Během druhé světové války následovala další vlna imigrace, kdy do Francie dorazilo na 20 000 pracovníků. Po skončení války se řada z těchto dělníků rozhodla ve Francii zůstat. Dalším migračním podnětem se stalo získání nezávislosti jednotlivých států. Tato migrace byla charakteristická především migrací do okolních zemí či jiných zemí v rámci oblasti Indočíny.

Od roku 1975 uprchlo kolem 3 000 000 obyvatel bývalé Indočíny do zemí po celém světě. Indočíňané prchali na lodích nejvíce do bývalé portugalské kolonie na území Číny, Macau, Hong Kongu a Indonésie a nebo do blízkého Thajska. Z těchto destinací mířila většina z nich dále, nejčastěji do Spojených států amerických, které během let 1975-1995 přijaly 822 977 uprchlíků, z nichž bylo 424 590 Vietnamců, 248 147 Laosanů a 150 240 Kambodžanů. Kanada a Austrálie přijaly 137 000 obyvatel bývalé Indočíny. Francie během těchto dvou desetiletí přijala 95 671 migrantů, z nichž bylo 27 071 Vietnamců, 34 236 Laosanů a 34 364 Kambodžanů.⁸⁷

Ve Vietnamu se na severu ujali moci komunisté, a tak Vietnamci věrní koloniálnímu režimu se přiklonili k emigraci. Samotná migrace probíhala i uvnitř hranic, když během let 1954-1956 více než milion obyvatel severu Vietnamu se přesídlilo na proamerický jih země. Téměř 800 000 z těchto migrantů bylo katolického vyznání. Tyto předešlé vlny byly ovšem zanedbatelné porovnání s migrační vlnou, která nastala s koncem války ve Vietnamu. Největší počet vietnamských imigrantů se nachází ve Spojených státech amerických a Francie zaujímá druhou příčku tohoto žebříčku. Dle statistik jsou ve světě rozptýleny 2 miliony vietnamských emigrantů. Ve Spojených státech amerických je jejich počet 950 000 a ve Francii 356 000.⁸⁸

Laoská imigrace do Francie se odehrávala podobně jako vietnamská, tedy její počátky se datují rovněž k dobám začátku francouzského protektorátu v Laosu. Laosané se

⁸⁷ UNHCR – The UN Refugee Agency, *The state of the world's refugees 2000 - Chapter 4: Flight from Indochina* [online], 2007 [cit. 16. 3. 2018] Dostupné z <http://www.unhcr.org/3ebf9bad0.html>.

⁸⁸ LAM THANH LIEM ET JEAN MAÏS, *La diaspora vietnamienne en France un cas particulie: La region parisienne* [online], 2007 [cit. 1. 3. 2018] Dostupné z <http://e.glasie.mepasie.org/divers-horizons/1995-10-16-la-diaspora-vietnamienne-en-france-un-cas>.

jezdili do Francie vzdělávat či pracovat. Největší počet jich však emigroval po konci Vietnamské války. Vzhledem k jazykovým znalostem byla Francie příhodnou zemí k emigraci. Počet obyvatel laoského původu ve Francii se odhaduje okolo 200 000.⁸⁹

Kambodžská imigrace do Francie byla nejsilnější v době pádu vlády Rudých Khmerů. Kambodžu opustilo na 600 000 obyvatel. Dnes statistické úřady uvádí odhadem kolem 300 000 obyvatel kambodžského původu na území Francie.⁹⁰

Tabulka č. 3: Počet imigrantů bývalé Indočíny ve Francii.

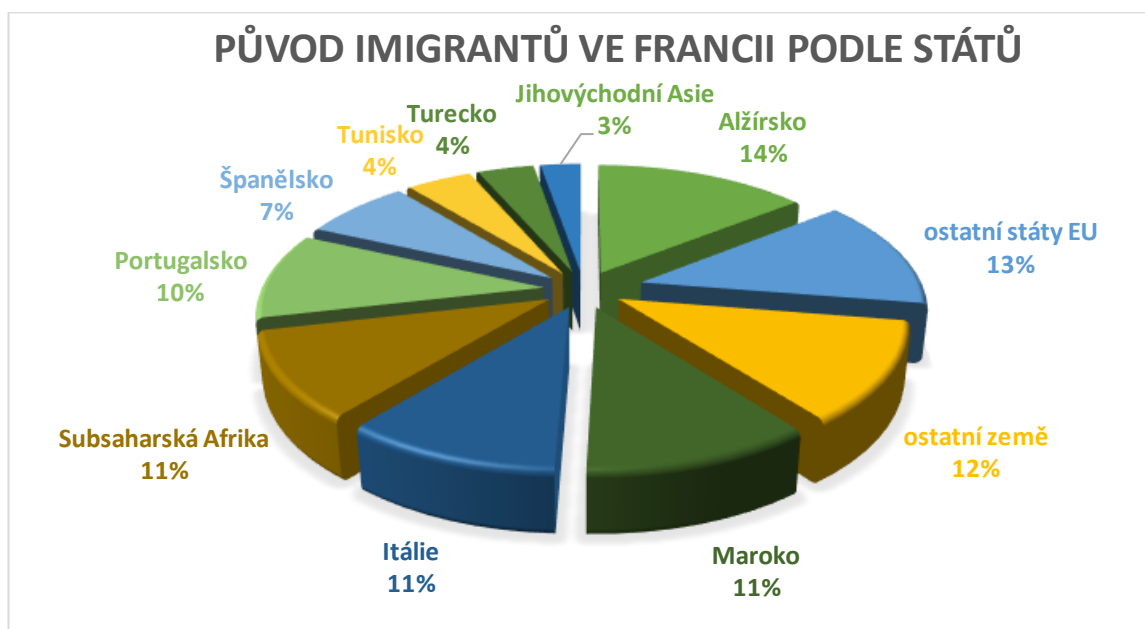
Národnost	Počet lidí žijících na území Francie
Kambodžané	300 000
Laosané	200 000
Vietnamci	356 000

Po zařazení zjištěných údajů do tabulky můžeme shrnout, že na území kontinentální Francie se nachází nejvíce Vietnamců, následují Kambodžané a nejméně imigrantů bývalé Indočíny je ve Francii původem z Laosu. Tato čísla jsou však méně výrazná v porovnání s jinými zeměmi, do kterých tyto národy emigrovaly přednostně. Vzhledem k rozdílnému počtu obyvatel v jednotlivých zemích bychom mohli předpokládat, že vietnamská přítomnost bude značně vyšší než kambodžská, ale ve skutečnosti se příliš neliší. Tento jev můžeme zdůvodnit vyšší migrací Vietnamců do Spojených států amerických, dále do Kanady či Austrálie.

⁸⁹ FRANCE DIPLOMATIE, *Présentation du Laos* [online],2007 [cit. 1. 3. 2018] Dostupné z: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/laos/presentation-du-laos/>.

⁹⁰ Tamtéž.

Graf č. 5: Původ imigrantů ve Francii.⁹¹

Když se budeme zabývat celkovou imigrací ve Francii, zjistíme, že Francie zaujímá sedmé místo na žebříčku zemí s největším počtem imigrantů.⁹² Nejvíce zastoupeným etnikem jsou Alžířané a Maročané. Celkový počet imigrantů je dle odhadů přibližně 12 milionů, z nichž, 29 % tvoří původní obyvatelé Maghrebu, dále je v zemi vysoký počet Italů, obyvatel subsaharské Afriky, Portugalců či Španělů. Pokud bychom měli provést analýzu vzhledem ke kontinentům zjistíme, že nejvíce imigrantů pochází z Afriky, tedy 43,2 % je afrického původu. Imigranti evropského původu tvoří 36,8 %, z Ameriky a Oceánie pochází 5,6 % těchto imigrantů a z Asie pochází 14 % imigrantů.⁹³ Námí sledované území jihovýchodní Asie zaujímá necelá 3 %, většina asijské imigrace je totiž v posledních letech spíše čínského původu.

4.4.2 Vliv na náboženství

Hlavním a nejvíce rozšířeným náboženstvím Kambodži je buddhismus, který vyznává téměř 97 % populace. Křesťanství v této zemi odpovídá pouze 0,4 % populace, což odpovídá počtu 64 800 křesťanů v dnešní Kambodži. V Laosu převládá také buddhistické

⁹¹ BENJAMIN ELISHA SAWE, *Which countries do french immigrants come from?* [online], 2017 [cit. 27. 3. 2018] Dostupné z: <https://www.worldatlas.com/articles/where-do-french-immigrants-come-from.html>.

⁹² UNITED NATIONS, *MigrationWallChart2017* [online], 2017 [cit. 27. 3. 2018] Dostupné z: <http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/wallchart/docs/MigrationWallChart2017.pdf>.

⁹³ INSEE, *Tableaux de l'Économie Française* [online], 2016 [cit. 27. 3. 2018] Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/1906669?sommaire=1906743>.

náboženství, které je vyznává 66 % obyvatel, a dále je zde rozšířen animismus, který tvoří 31,4 %. Křesťanství je zastoupeno pouze 1,7 % populace, což značí 121 000 lidí a křesťané bývají často pronásledováni komunistickými orgány. Věřící bývají zatýkáni a vězněni. Není ani ojedinělým jevem, kdy Laos i Vietnam následují Čínu, když se jedná o omezování křesťanských aktivit. Ve Vietnamu je většina obyvatelstva bez vyznání. Ve Vietnamu je 80 % z celkového počtu obyvatel nevěřících. Z celkového počtu obyvatelstva tedy z 96 milionů je 76 800 000 ateistů. Křesťanství zaujímá 6,7 %, tedy 6 432 000 lidí, což z Vietnamu dělá druhou zemi jihovýchodní Asie s nejvyšším počtem křesťanů. Druhou nejpočetnější skupinou, která tvoří 9,3 % jsou buddhisté.

Vzhledem k vedoucí úloze komunistické strany v Laosu, má tato země od roku 1975 pouze omezenou svobodu náboženského vyznání, ačkoliv je ústavou stanoven opak. Animismus, je víra, kdy její vyznavači věří, že všechny hmotné i nehmotné bytosti či věci jsou osídleny duchy *phi*, kteří určují osud. Tato víra převládala u obyvatelstva horských oblastí a dnes se již více či méně mísí s buddhismem, ve který mnohdy již úplně přechází.

V Laosu převládá hínajský buddhismus, neboli buddhismus školy starších (theravada).⁹⁴ Buddhismus je založený na učení Buddha, který není prorokem, ale jakýmsi učitelem. Buddhická víra se do Laosu dostala díky Kambodži. Ve staré ústavě bylo stanoveno, že král jmenuje hlavu buddhistické církve a je hlavním ochráncem náboženství. Každá vesnice má alespoň jednu pagodu a kláštery se v Laosu i Kambodži nazývají *wat* a každý muž se má stát mnichem, ikdyby to mělo být pouze na nějakou dobu. Tito mnichové žijí z milodarů a nepracují. Buddhismus v Kambodži má svoji dlouhou historii, která sahá až do 12. století. Během vlády Rudých Khmerů bylo náboženství pronásledováno, ale i přesto si dokázalo zachovat svoji pozici v zemi a od osmdesátých let se buddhismus stal znovu státním náboženstvím.

Během období francouzské koloniální správy tohoto území bylo podporováno jak nejrozšířenější původní náboženství, buddhismus, tak byl také kladen důraz na šíření a podporu křesťanství v regionu. Francouzi za svého působení v Laosu zřídili dva buddhistické instituty, ve Vientianu a Luang Prabangu a podporovali buddhistickou víru. V Kambodži nechali Francouzi během své přítomnosti zřídit institut v Phnompenhu. Křesťanství bylo za doby protektorátu šířeno především v oblasti Vietnamu, kde v roce 1931 bylo 1 300 000

⁹⁴ DOLEŽAL, Ivan. *Laos*. Vydání I. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1967, 29 s. Zeměmi světa.

křesťanů z celkového počtu obyvatel 15 milionů. V Kambodži byl počet křesťanů 74 000 a v Laosu pouhých 18 000. Pro lepší orientaci a srovnání nám poslouží následující tabulka, zobrazující počet křesťanů v jednotlivých zemích během francouzské nadvlády a dnes.

Tabulka č. 4: Počet křesťanů v námi hodnocených zemích.

	Období Francouzské Indočíny	Dnes
Kambodža	74 000	64 800
Laos	18 000	121 000
Vietnam	1 300 000	6 432 000

Z tabulky nám tedy vyplývá, že v Kambodži došlo k poklesu křesťanství po odchodu Francouzů z Indočíny, naopak v Laosu došlo ke zvýšení, ačkoliv zdejší křesťané jsou pronásledováni. Ve Vietnamu došlo k výraznému nárůstu počtu křesťanů, který lze přičíst přímo úměrně růstu celkového počtu obyvatelstva, neboť věřící obyvatelstvo zastává necelou čtvrtinu obyvatelstva Vietnamu.

Závěr

Indočína se stala francouzskou *perlou Orientu* především pro své přírodní bohatství, které mohli Francouzi využívat. Kolonizace nespočívala v implementaci francouzského obyvatelstva do Indočíny, tak jako tomu bylo například v případě Kanady, ale zejména v ekonomickém využití země, ať už se jednalo o těžbu kaučuku, dřeva či jiných surovin. Přestože se Francie zasloužila ve dvacátých letech dvacátého století o značné zlepšení ekonomické a průmyslové situace v Indočíně, dále také o rozvinutí zdravotního a vzdělávacího systému, původní obyvatelstvo bylo vykořisťováno a většina z nich pracovala ve velmi tvrdých podmínkách. Životní situace tamního obyvatelstva byla nezáviděníhodná a dosazování francouzských obyvatel do míst státní správy soužití nepomáhalo. Během koloniální doby neměli lidé v Laosu ani svobodu sdružování ani svobodu projevu nebo jiná demokratická práva. Guvernér mohl bez soudu uvěznit až po dobu 10 let jakéhokoliv občana, což rozhodně nepřispívalo k blahobytu obyvatelstva. Není tedy divu, že se v Indočíně zrodilo osvobozené hnutí, které toužilo osvobodit se z koloniální nadvlády.

Po skončení druhé světové války, kdy byli Francouzi značně oslabeni tak došlo k rozpoutání války za nezávislost. První indočínská válka byla vyústěním dlouhodobých rozporů, kdy na jedné straně Francouzi toužili po udržení svých držav a na druhé straně obyvatelé Indočíny chtěli svoji svobodu. Indočínská válka byla nejen válkou za nezávislost, ale také součástí studené války. Když Francii podpořily Spojené státy americké a na stranu Vietminhu se připojila Čínská lidová republika začal pomalu, ale jistě vznikat nový konflikt, a tak se území Indočíny stalo po skončení první indočínské války bojištěm studené války. Vstup dalších subjektů do války výrazně prodloužil indočínskou válku, ale Francie utrpěla řadu porážek a musela se nakonec ze své kolonie stáhnout. Francie tak ztratila jedno ze svých odbytišť, neboť indočínský import byl ze dvou třetin tvořen právě francouzskými produkty, což se po válce razantně změnilo.

Nově vzniklé státy Kambodža, Laos, Severní a Jižní Vietnam prošly během svých prvních svobodných let svými vlastními krizemi v podobě občanských válek či války ve Vietnamu, která znamenala pro všechny čtyři zmíněné země černé období. Samotná válka terorizovala obyvatelstvo, ale následky jsou zřetelné dodnes. Válka ve Vietnamu zůstává dodnes velmi diskutovaným tématem, ačkoliv většina lidí nezná pravou podstatu této války a rozděluje aktéry na dobré a zlé. Pokud bychom tuto válku měli zhodnotit objektivně, Vietnamci bojovali již od roku 1946 za svoji nezávislost a ne za ideologie, pouze se přiklonili

k ideologii, která jim dopomohla dosáhnout jejich nezávislosti na imperialistických státech. Tento válečný konflikt se stal velmi polemizovaným a zároveň velkým neúspěchem poražených stran, ať už se jedná o Francouze či Američany.

Cílem této práce bylo zhodnocení jednotlivých důsledků v oblasti politiky, ekonomiky, jazyka a kultury a zjištění míry vlivu, který měla francouzská přítomnost v regionu. Vztahy mezi Francií a Indočínou měly zásadní vliv na všechny tři státy. Tím, že se země vyhradily proti svým kolonizátorům připojili se k zemím východního bloku a přijaly myšlenky komunismu a socialismu, bylo nenávratně rozhodnuto o tom, jakým směrem se bude ubírat jejich budoucnost. Centrálně plánovaná ekonomika těmto zemím neprospívala a tak došlo následně k uvolnění a otevření se více tržnímu prostředí. Ovlivnění můžeme vidět i v jazycích indočínského obyvatelstva nebo v náboženství. Naše tvrzení, že vztahy mezi Francií a Indočínou měly zásadní vliv na všechny tři vzniklé státy je tedy potvrzeno.

V první části práce jsme se věnovali Indočíně pod nadvládou Francie a počátky nacionalistického hnutí, čímž jsme zjistili jaké byly poměry v Indočíně první polovině dvacátého století. Toto období bylo poznamenáno první a druhou světovou válkou a hlavně také japonskou okupací. Druhá část nám podala ucelený souhrn průběhu první indočínské války a třetí část nám popsala vývoj jednotlivých zemí po získání jejich nezávislosti. Tímto jsme zakončili teoretickou část.

Závěrem našeho zkoumání ve čtvrté části je ověření hypotéz stanovených v úvodu. První hypotéza předpokládala, že vztahy s Francií ovlivnily politickou sféru a určitým způsobem měly také dopad na státní zřízení a politickou situaci v Kambodži, Laosu a ve Vietnamu. Tato hypotéza byla potvrzena zjištěním, že všechny tři země se během své války za nezávislost přidaly na protichůdnou stranu, než ke které patřili její kolonizátoři. Kambodža, Laos a Vietnam se tak přiklonili k východnímu bloku a myšlenkám socialismu či komunismu. Během války za sjednocení Vietnamu měli Francouzi ještě částečný vliv a důležitost v Jižním Vietnamu, což po výhře severu nad jihem znamenalo touhu odprostit se od všeho francouzského.

Druhá hypotéza, kterou jsme ověřovali a hodnotili, předpokládala, že francouzská nadvláda měla vliv na ekonomiku všech tří nově vzniklých států. Tato hypotéza byla také potvrzena, protože války vedené na území Indočíny zdevastovaly značnou část území. Kontaminace půdy a přítomnost nevybuchlé munice jsou především zásluhou americké podpory Jižního Vietnamu, ale ztráty na životech a zničená infrastruktura země byla také

zásluhou Francouzů během první indočínské války. Pokud by k těmto válkám na území nedošlo, země by měla více pracovní síly a více prostředků na budování. Nemusela vynakládat vysoké náklady na obnovu země. Další faktor je spojen s předchozí hypotézou, fakt, že se země připojili k socialismu nebo komunismu a s tím spojným centrálním plánováním měl pro ekonomiku neblahé důsledky, což se začalo od 90. let postupně zlepšovat přechod k tržně orientovanému systému ekonomiky.

Třetí hypotéza se týkala jazykových kompetencí a předpokladu, že francouzština zapustila kořeny v těchto zemích a hraje zde důležitou roli. Největší počet francouzsky mluvících obyvatel najdeme ve Vietnamu, ačkoliv procentuálně francouzštinu využívá nejmenší část obyvatelstva, následuje Kambodža a na posledním místě je Laos, kde si francouzština paradoxně udržela svoji pozici nejdéle. Khmerština a Vietnamština obsahují řadu slov, která pochází z francouzštiny, nejvíce je to patrné ve Vietnamštině, kde je jich více. Nejvíce patrný vliv francouzštiny najdeme také ve vietnamském písmu, protože právě díky francouzským kolonizátorům se ve Vietnamu rozšířilo používání latinky místo čínských nebo vietnamských znaků. Jistý vliv je zřetelný, ale vzhledem k úpadku francouzštiny v oblasti je tato hypotéza vyvrácena.

Poslední hypotéza vychází z předpokladu, že přítomnost Francouzů výrazně změnila kulturu a náboženství v regionu. Tato hypotéza byla popřena. Ačkoliv francouzská přítomnost v Indočíně měla vliv na školství, tak vzhledem k velmi nízkému procentu populace, které se toto vzdělání dostalo, nelze tvrdit, že se jednalo o zásadní počin z francouzské strany v oblasti školství. Kultura zůstala tradiční a co se týká náboženství, tak již během koloniálního období Francouzi podporovali samotný buddhismus, k nijak velkému šíření křesťanství tedy nedošlo. Nevětší počet křesťanů se nachází ve Vietnamu, kde je ovšem 80% lidí bez vyznání, takže ani zde nemůžeme říci, že by náboženské vyznání bylo razantně změněno působností Francouzů. Posledním zkoumaným jevem byla migrace. Imigranté z jihovýchodní Asie tvoří ve Francii pouze 3%, což je nízké procento v porovnání s imigranty pocházejícími z bývalých afrických kolonií, které zauímají přední příčky imigrantů ve Francii.

Francouzská kolonizace a následná dekolonizace měla nepochybně vliv ve všech námi zkoumaných oblastech. Některé ovlivnila méně, jiné více. Důsledky francouzské přítomnosti v této oblasti můžeme vidět dodnes, ať už se jedná o vliv francouzského jazyka na tuto oblast nebo francouzskou architekturu.

Seznam použitých zkratk

AFTA	ASEAN Free Trade Area Zóna volného obchodu zemí ASEAN
ASEAN	Association of South East Asian Nations Sdružení národů jihovýchodní Asie
EVFTA	EU-Vietnam Free Trade Agreement Dohoda o volném obchodu mezi EU a Vietnamem
HDP	Hrubý domácí produkt
NATO	North Atlantic Treaty Organization Severoatlantická aliance
NEM	Nový ekonomický mechanismus
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
USA	United Nations of America Spojené státy americké
USD	americký dolar
WTO	World Trade Organization Světová obchodní organizace

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 1: Srovnání vybraných ekonomických ukazatelů daných zemí s údaji za rok 2015

Tabulka č. 2: Statistické srovnání počtu obyvatel vybraných států a frankofonního obyvatelstva z roku 2015

Tabulka č. 3: Počet imigrantů bývalé Indočíny ve Francii

Tabulka č. 4: Počet křesťanů v námi hodnocených zemích

Graf č. 1: Vývoj HDP v Kambodži v průběhu let 2000-2015

Graf č. 2: Vývoj HDP v Laosu v průběhu let 2000-2015

Graf č. 3: Vývoj HDP ve Vietnamu v průběhu let 2000-2015

Graf č. 4: Rozložení francouzsky mluvících obyvatel ve světě za rok 2015

Graf č. 5: Původ imigrantů ve Francii

Resumé

Le mémoire de maîtrise est intitulé « L'influence de la décolonisation de l'Indochine française ». L'objectif principal du mémoire était d'expertiser les conséquences particulières dans le domaine politique, économique, linguistique, culturel et aussi la détermination du niveau d'influence qu'elle causée la présence française dans la région.

Le travail est composé de quatre parties principales. Les trois premières parties sont théorétiques et la quatrième partie est pratique. Dans le premier chapitre, on a décrit la période de l'hégémonie française sous l'Indochine. Le deuxième chapitre nous a donné une récapitulation de la Guerre d'Indochine et le chapitre trois était dédié à la description de la situation du Cambodge, du Laos et du Viêt Nam depuis l'acquisition de leur indépendance jusqu'à aujourd'hui. Le chapitre quatre contient la vérification des hypothèses.

La première hypothèse, par laquelle on suppose que l'emprise française a eu d'influence sur la politique du Cambodge, du Laos et du Viêt Nam est confirmée par les données dans la quatrième partie. La seconde hypothèse, qui suppose, que les relations étroites ont influencé l'économie de ces trois états, était aussi confirmée. La troisième hypothèse, considérant une influence linguistique et intégration de la langue française dans les trois pays, était réfutée. La quatrième hypothèse concernant une influence marquante sur la culture des Cambodgiens, Laotiens ou Vietnamiens était aussi réfutée par les données dans le chapitre quatre. Toutes les hypothèses étaient éclairées. Dans sa totalité, on peut résumer, que notre proclamation initiale, que les relations entre l'Indochine française et la France ont influencé le Cambodge, le Laos et le Viêt Nam, est donc confirmée mais chaque domaine dans une certaine mesure.

Seznam literatury

- 1 COEDES, George. *Les états hindouisés d'Indochine et d'Indonésie*. Paris: E. de Boccard, 1948, xi, 466 s., 7 příl.
- 2 DOLEŽAL, Ivan. *Laos*. Vydání I. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1967, 136 s. Zeměmi světa. ISBN (Brožováno).
- 3 DUBY, Georges. *Dějiny Francie: od počátků po současnost*. Praha, Karolinum 2003. 953 s. ISBN 80-7184-514-0.
- 4 FERRO, Marc. *Dějiny Francie*. Vyd. 1. Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2006. 692s. ISBN 80-7106-888-8.
- 5 FERRO, Marc. *Dějiny kolonizací: od dobývání po nezávislost*. Praha, NLN, s.r.o. 2007. 504 s. ISBN 978-80-7106-021-5.
- 6 FREEDMAN, Lawrence. *Kennedy's wars: Berlin, Cuba, Laos, and Vietnam*. Oxford: Oxford University Press, 2002. ISBN 978-0-19-515243-2.
- 7 GORDON, Bernard K. *The dimensions of conflict in Southeast Asia*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1966, xiv, 201 s. ISBN (Váz.).
- 8 HEMERY, Daniel. *Ho Chi Minh: de l'Indochine au Vietnam*. Paris: Gallimard, 1990, 192 s. ISBN 2070530531.
- 9 HLAVATÁ, L.; IČO, J.; KARLOVÁ P. STRAŠÁKOVÁ M. *Dějiny Vietnamu*. Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2008. 357 s. ISBN: 978-80-7106-965-2.
- 10 CHANDLER, David P., Ian W. MABBETT a Michal NOVOTNÝ. *Khmerové*. Přeložil Lukáš HLAVATÝ, přeložil Lucie HLAVATÁ. Praha: Lidové noviny, 2000, 303 s. ISBN 80-7106-353-3.
- 11 CHEN Jian. *Mao's China & the Cold War*. North Carolina, The University of North Carolina Press 2001. 400 p. ISBN 0-8078-2617-0.
- 12 JACKSON Editor Karl D *Cambodia, 1975-1978: rendezvous with death...* Princeton: Princeton University Press, 1989, 334 s. ISBN 069102541X.
- 13 LACOUTURE, Jean. *Survive le peuple cambodgien!*. Paris: Seuil, c1978, 140 s. ISBN 2020050242.
- 14 LAWRENCE, Mark Atwood; LOGEVALL, Fredrik. *The First Vietnam War: Colonial Conflict and Cold War Crisis*. Cambridge: Harvard University Press 2007. 384 p. ISBN 978-0-674-02371-0.

- 15 LÉVY, Roger. *Regards sur l'Asie: Chine, Japon, Corée, Viet Nam, Haute-Asie*. Paris: Armand Colin, 1952, 230 s.
- 16 MELICHAR, Václav. *Světová socialistická soustava v 60. a 70. letech*. 3. Praha: Academia, 1989, 270 s. ISBN 8020000704.
- 17 MÜLLEROVÁ, Petra. *Vietnam: stručná historie státu*. Praha, Libri 2004. 128 s. ISBN 80-7277-255-4.
- 18 NÁLEVKA, Vladimír. *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce*. Praha, TRITON 2004. 199 s. ISBN 80-7254-495-0.
- 19 NOVOTNÝ, Josef. *Úředně zapomenutá válka: Historie francouzské přítomnosti v Indočíně*. Olomouc, FONTÁNA 2003. 86 s. ISBN 80-7336-086-1.
- 20 NOŽINA, Miroslav. *Dějiny Kambodže*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2007, 380 s. ISBN 9788071068976.
- 21 NOŽINA, Miroslav. *Dějiny Laosu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010, 317 s. Dějiny států. ISBN 978-80-7422-063-0.
- 22 SHAWCROSS, William. *Une tragédie sans importance*. Přeložil François BONNER. Paris: Balland, 1979, 438 s. ISBN 2715802188.
- 23 STAMBERGER, Walter. *Dějiny kolonialismu*. Praha: Orbis, 1963, 342 s. Malá moderní encyklopedie. ISBN (Brož.).
- 24 SYRUČEK, Milan. *V zajetí džungle: Nejděší válka 20. století*. Praha, Nakladatelství Epoque s.r.o. 2007. 344 s. ISBN 978-80-87027-25-7.
- 25 TOMEŠ, Jiří, David FESTA a Josef NOVOTNÝ. *Konflikt světů a svět konfliktů: střety idejí a zájmů v současném světě*. Praha: P3K, 2007, 349 s. ISBN 9788090358768.
- 26 ZELENDA, Jiří. *Kambodža*. Praha: Libri, 2009, 142 s. Stručná historie států. ISBN 9788072774272.
- 27 POKORNÝ, Jan a Juraj HANULIAK. *Lingvistická antropologie: jazyk, mysl a kultura*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2843-8.

Elektronické zdroje

1. BBC HISTORY, *Ho Chi Minh (1890-1969)* [online]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/ho_chi_minh.shtml
2. BENJAMIN ELISHA SAWE, *Which countries do french immigrants come from?* [online]. Dostupné z: <https://www.worldatlas.com/articles/where-do-french-immigrants-come-from.html>.
3. BUSINESSINFO.CZ, *Laos: zahraniční obchod* [online]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/laos-zahranicni-obchod-a-investice-18733.html#sec6>.
4. CATHERINE GOUËSET, *Chronologie du Cambodge (1953-2012)* [online]. Dostupné z: https://www.lexpress.fr/actualite/monde/asie/chronologie-du-cambodge-1953-2012_496834.html.
5. CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *The world factbook – Laos* [online]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/la.html>.
6. CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *Country comparison: population* [online]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2119rank.html#vm>.
7. CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, *World factbook*, [online]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/vm.html>.
8. CESTYAPAMATKY.CZ, *Tajná válka: Laos* [online]. Dostupné z: <http://www.cestyapamatky.cz/cesty/laos-2008/tajna-valka>.
9. COUNTRYECONOMY.COM, *Cambodia GDP - Gross Domestic Product* [online]. Dostupné z: <https://countryeconomy.com/gdp/cambodia>.
10. COUNTRYECONOMY.COM, *Laos GDP - Gross Domestic Product* [online]. Dostupné z: <https://countryeconomy.com/gdp/laos>.
11. COUNTRYECONOMY.COM, *Vietnam GDP - Gross Domestic Product* [online]. Dostupné z: <https://countryeconomy.com/gdp/vietnam>.
12. DANIEL MODARD, LAURENCE VIGNES, Université de Rouen, *Du français au vietnamien: L'histoire d'un pays se lit aussi dans sa langue* [online]. Dostupné z: https://gerflint.fr/Base/Mekong_Dic/introduction.pdf.

13. FORDHAM UNIVERSITY, *Modern History Sourcebook: Jules Ferry (1832-1893): On French Colonial Expansion* [online]. Dostupné z: <https://sourcebooks.fordham.edu/mod/1884ferry.asp>.
14. FRANCE DIPLOMATIE, *Feature: La Francophonie in Asia* [online]. Dostupné z: https://web.archive.org/web/20090502233106/http://www.diplomatie.gouv.fr/en/france_159/label-france_2554/label-france-issues_2555/label-france-no.-30_4398/feature-francophonie-in-asia_4517/tour-of-asia-french-speaking-countries_7349.html.
15. FRANCE DIPLOMATIE, *Présentation du Laos* [online]. Dostupné z: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/laos/presentation-du-laos/>.
16. FRANTIŠEK ČERMÁK, *Jazyk a jazykověda přehled a slovník*, [online]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=mC9ZBAAAQBAJ&pg=PA77&lpg=PA77&dq=vietnam%C5%A1tina+po%C4%8Det+mluv%C4%8D%C3%ADch&source=bl&ots=VIIbRulz_O&sig=DaOeKKW_ic_eQiHVJrWzgZvk9NY&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKewiL9r3oqqDZAhVS56QKHbS4DiUQ6AEIUDAH#v=onepage&q=vietnam%C5%A1tina%20po%C4%8Det%20mluv%C4%8D%C3%ADch&f=false.
17. INALCO, INSTITUT NATIONAL DES LANGUES ET CIVILISATIONS ORIENTALES, *Le Vietnamien* [online]. Dostupné z: <http://www.inalco.fr/langue/vietnamien>.
18. INSEE, *Tableaux de l'Économie Français* [online]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/1906669?sommaire=1906743>.
19. JAROSLAV ŠAJTAR, *Dohody, jež odzvonily Francouzům* [online]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/historie/55609/dohody-jez-odzvonily-francouzum.html>.
20. JEAN-MICHEL FILIPPI, *Français-khmer, des emprunts mais pas de mariage* [online]. Dostupné z: <https://www.swissinfo.ch/fre/fran%C3%A7ais-khmer--des-emprunts-mais-pas-de-mariage/26421770>.
21. KAREL OKTÁBEC, *Válka v Indočíně (1946-1954)* [online]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/14447-Valka-v-Indocine-1946-1954>.
22. KARLOVÁ Petra, *Đông Du - Phan Bội Châuovo hnutí v Japonsku* [online]. Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2006110501>.
23. KARLOVÁ Petra, *Vietnamští studenti v Japonsku - zánik hnutí Đông Du* [online]. Dostupné z: <http://www.klubhanoi.cz/view.php?cisloclanku=2006111401>.
24. KNOEMA.COM, *Inflation rate* [online]. Dostupné z: <https://knoema.com/search?query=laos%20inflation>.

25. TRADING ECONOMICS, *economic data* [online]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/laos/gdp-growth-annual>.
26. LADISLAV KRYZÁNEK, *Na Laos shodili dva miliony tun bomb. Ted' se USA chtějí kamarádit* [online]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/clintonova-je-v-laosu-coby-prvni-americky-ministr-zahranici-po-padesati-letech-19r-zahranicni.aspx?c=A120713_111241_zahranicni_ipl.
27. LIDÉ A ZEMĚ, MARKÉTA KUTILOVÁ, *Nepotrestaná genocida* [online]. Dostupné z: <http://lideazeme.reflex.cz/clanek/nepotrestana-genocida#>.
28. LAM THANH LIEM ET JEAN MAÏS, *La diaspora vietnamienne en France un cas particulie: La region parisienne* [online]. Dostupné z <http://eglasie.mepasie.org/divers-horizons/1995-10-16-la-diaspora-vietnamienne-en-france-un-cas>.
29. LANDMINE AND CLUSTER MUNITION MONITOR, *Lao PDR* [online]. Dostupné z: <http://www.the-monitor.org/en-gb/reports/2014/lao-pdr/casualties-and-victim-assistance.aspx>.
30. LUANGPRABANG-LAOS, *La langue lao*, [online]. Dostupné z: <https://www.luangprabang-laos.com/-La-langue-Lao->.
31. MAGAZÍN O JAZYKOVÉM VZDĚLÁVÁNÍ, STUDIU, PŘEKLADECH, TLUMOČENÍ A PRÁCI V ZAHRANIČÍ, *Vietnamština* [online]. Dostupné z: <http://www.jazyky.com/vietnamstina/>.
32. MENDEL UNIVERSITY, *Vietnamská válka*, [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=4704.
33. NGUYEN THUY PHONG, *L'école française au Vietnam* [online]. Dostupné z: <https://tel.archives-ouvertes.fr/tel-00932439/document>.
34. NOVINKY.CZ, *Vietnamská válka* [online]. Dostupné z: <https://tema.novinky.cz/vietnamska-valka-indocinska-valka>.
35. ORGANISATION INTERNATIONALE DE LA FRANCOPHONIE, *Rapport OIF, La langue française dans le monde*, [online]. Dostupné z: <https://www.francophonie.org/Langue-Francaise-2014/projet/Rapport-OIF-2014.pdf>.

36. PROJET BABEL, *VIETNAMIEN - Mots d'origine française ou faciles à retenir* [online]. Dostupné z: <http://projetbabel.org/forum/viewtopic.php?t=11860>.
37. REBECCA WRIGHT, *United States Laos Secret War* [online]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2016/09/05/asia/united-states-laos-secret-war/index.html>.
38. SEVERNÍ-VIETNAM.CZ, *Etnické skupiny a menšiny ve Vietnamu* [online]. Dostupné z: <https://severni-vietnam.cz/etnicke-mensiny-vietnamu/>.
39. SLOVNÍK CIZÍCH SLOV, [online]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/abugida>.
40. STATISTA.COM, *Vietnam: Distribution of gross domestic product GDP* [online]. Dostupné z <https://www.statista.com/statistics/444611/vietnam-gdp-distribution-across-economic-sectors/>.
41. UNHCR – The UN Refugee Agency, *The state of the world's refugees 2000 - Chapter 4: Flight from Indochina* [online]. Dostupné z <http://www.unhcr.org/3ebf9bad0.html>.
42. UNITED NATIONS, *MigrationWallChart2017* [online]. Dostupné z: <https://http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/publications/wallchart/docs/MigrationWallChart2017.pdf>.
43. VIETNAM NEWS, *Constitution of the socialist republic of Vietnam* [online]. Dostupné z: <http://vietnamnews.vn/politics-laws/250222/the-constitution-of-the-socialist-republic-of-viet-nam.html#M6GmLEMhQoA4TpJO.97>.
44. ZEMEPIS.COM, *Kambodža* [online]. Dostupné z: <http://www.zemepis.com/Kambodza.php>.
45. ZEMEPIS.EU, *Laos* [online]. Dostupné z: <http://www.zemepis.eu/laos.p184.html>.

Anotace

Příjmení a jméno autora:	Bc. Barbora Krejčí
Název katedry a fakulty:	Filozofická fakulta, Katedra romanistiky
Název diplomové práce:	Vliv dekolonizace Francouzské Indočíny a její důsledky
Vedoucí diplomové práce:	doc. Mgr. Jaromír Kadlec, Dr.
Studijní obor:	Odborná francouzština pro hospodářskou praxi
Počet stran:	73
Počet znaků:	135 769
Počet zdrojů:	72
Jazyk dokumentu:	čeština

Anotace: Tato diplomová práce se zabývá tématem dekolonizace Francouzské Indočíny a jejími důsledky na dnešní státy, Kambodžu, Laos a Vietnam, které ji tvořily v období francouzské nadvlády. Cílem mé práce bylo zjistit jednotlivé důsledky v oblasti politiky, ekonomiky, jazyka a kultury a zjištění míry vlivu, který měla francouzská přítomnost v regionu. Práce je členěna do čtyř hlavních kapitol, přičemž první tři kapitoly jsou teoretického charakteru. První kapitola práce je věnována popisu nejzásadnějších událostí během období francouzské nadvlády v Indočíně. Druhá kapitola nám popisuje průběh války za nezávislost států Indočíny a kontext v jakém válka probíhala. Třetí kapitola nám shrnuje situaci ve všech státech od získání nezávislosti dodnes. Čtvrtá kapitola je věnována praktickému výzkumu námi daných odvětví a ověření hypotéz stanovených v úvodu práce.

Klíčová slova: dekolonizace, Francouzská Indočína, francouzský vliv na bývalou asijskou kolonii, francouzština na území Laosu, Kambodži a Vietnamu, vietnamská diaspora, kambodžská migrace do Francie, laoská migrace, křesťanství v Indočíně, francouzský kolonialismus, indočínská válka, válka ve Vietnamu, tajná válka, jihovýchodní Asie

Key words: decolonization, French Indochina, French influence on asian ex-colony, French language in Laos, Cambodia and Vietnam, diaspora Vietnamese, Cambodian migration to France, Laotian migration, Christianity in Indochina, French colonialism, First Indochina War, Vietnam War, Secret War, southeast Asia

Annotation: The thesis' main topic is the decolonization of the French Indochina and its consequences on contemporary states of Cambodia, Laos and Vietnam, which are situated in the area of former French Indochina. The aim of my thesis was to find out particular consequences in the politics area, economics, language and culture and also determination of the degree of French influence in the region. The thesis is divided into four main chapters. First three chapters are theoretic. First chapter is dedicated to description of the most fundamental historical events which took place under the French hegemony in Indochina. Second chapter describes the course of the First Indochina War for the independence and the context of the background during the war. Third chapter summarizes the situation of all the three newly-emerged states since the independence to nowadays. Fourth chapter is dedicated to practical research of the fixed branches and verification of the hypothesis given in the introduction of the thesis.

Podklad pro zadání práce

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Akademický rok: 2016/2017

Studijní program: Filologie
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Odborná francouzština pro hospodářskou praxi
(OFHP)

Podklad pro zadání DIPLOMOVÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Bc. KREJČÍ Barbora	Charváty 1, Charváty	F160257

TÉMA ČESKY:

Vliv dekolonizace Francouzské Indočíny a její důsledky

TÉMA ANGLICKY:

Decolonization influence of French Indo-China and its consequences

VEDOUcí PRÁCE:

doc. Mgr. Jaromír Kadlec, Dr. - KRF

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

- I Indočína pod nadvládou Francie
- II Indočínská válka 1946-1954
- III Indočína po získání nezávislosti
- IV Důsledky francouzské dekolonizace

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- DUBY, Georges. Dějiny Francie od počátků po současnost. V Praze: Karolinum, 2003. ISBN 80-7184-514-0.
FERRO, Marc. Dějiny kolonizací: od dobývání po nezávislost 13.-20. století. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2007. ISBN 978-80-7106-837-2.
MRAZEK, Rudolf. Jihovýchodní Asie ve světové politice, 1900-1975. Praha: Svoboda, 1980.
MRAZEK, Rudolf. Ho Či Min. Praha: Horizont, 1983.
ŠITA, František. Vietnamská válka. Praha: Naše vojsko, 1983.

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum: